

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijski savjet

R J E Š E N J E

po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, protiv privrednih subjekata
*UniCredit Bank d.d., Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Turkish Ziraat Bank
Bosnia d.d. Sarajevo i Tenfore d.o.o. Banja Luka*, radi zloupotrebe dominantnog položaja

Sarajevo
Novembar, 2012.godine

Broj: 04-26-2-03-100-II/12
Sarajevo, 06.11.2012. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 11. stav (1), člana 42. stav (1) tačka (c) i člana 48. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), u postupku pokrenutom po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, broj: 04-26-2-03-1-II/12 od dana 26.04.2012. godine, protiv privrednog subjekta UniCredit Bank d.d., Kardinala Stepinca bb, 88000 Mostar, privrednog subjekta Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Zmaja od Bosne bb, 71000 Sarajevo, privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo, Dženić Čikma 2, 71000 Sarajevo i privrednog subjekta Tenfore d.o.o. Banja Luka, Veselina Masleše 1, 78000 Banja Luka, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja, u smislu člana 10. stav (2) tačke b) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće na 46. (četrdesetšestoj) sjednici održanoj dana 06.11.2012. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da su privredni subjekti *UniCredit Bank d.d., Kardinala Stepinca b.b., 88000 Mostar, Bosna i Hercegovina, Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Zmaja od Bosne b.b., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo, Dženić Čikma 2, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina* i *Tenfore d.o.o. Banja Luka, Veselina Masleše 1, 78000 Banja Luka* zloupotrijebili dominantni položaj na tržištu zastupanja u pružanju usluga internacionalnog transfera novca između fizičkih osoba bez otvaranja bankarskog računa u Bosni i Hercegovini ugovaranjem restriktivnih odredbi u ugovorima o zastupništvu zaključenim s privrednim subjektom *Western Union Network (France) SAS, Rue de la victorie 48/50, 75311 Paris, Cedex, Republika Francuska* čije su odredbe ekskluzivnosti ograničile navedeno tržište na štetu potrošača, u smislu člana 10. stav (2) tačke b) Zakona o konkurenciji.
2. Utvrđuje se da je privredni subjekt *UniCredit Bank d.d., Kardinala Stepinca b.b., 88000 Mostar, Bosna i Hercegovina* zloupotrijebio dominantni položaj iz tačke 1. ovog Rješenja u periodu od dana 26.07.2005. godine do dana 28.03.2012. godine.
3. Utvrđuje se da je privredni subjekt *Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Zmaja od Bosne b.b., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina* zloupotrijebio dominantni položaj iz tačke 1. ovog Rješenja u periodu od dana 10.02.2010. godine do dana 12.03.2012. godine.
4. Utvrđuje se da je privredni subjekt *Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo, Dženić Čikma 2, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina* zloupotrijebio dominantni položaj iz tačke 1. ovog Rješenja u periodu od dana 26.01.2011. godine do dana 12.03.2012. godine.
5. Utvrđuje se da je privredni subjekt *Tenfore d.o.o. Banja Luka, Veselina Masleše 1, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina*, povezano društvo privrednog subjekta *Tenfore Ltd. 5*

Chytron Str., Nikozija, Kipar zloupotrebljava dominantan položaj iz tačke 1. ovog Rješenja počev od dana 14.08.2009. godine.

6. Nalaže se privrednom subjektu *Tenfore d.o.o. Banja Luka, Veselina Masleše 1, 78000 Banja Luka*, povezanom društvu privrednog subjekta *Tenfore Ltd. 5 Chytron Str., Nikozija, Kipar* da u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema ovog Rješenja uskladi odredbe tačke 7. i tačke C. Dodatka 1. Priloga D. važećeg osnovnog Ugovora o međunarodnom zastupanju zaključenog s privrednim subjektom *Western Union Network (France) SAS, Rue de la victorie 48/50, 75311 Paris, Cedex, Republika Francuska*, sa Zakonom o konkurenciji u smislu tačke 1. ovog Rješenja.
7. Izriče se novčana kazna privrednom subjektu *UniCredit Bank d.d., Kardinala Stepinca b.b., 88000 Mostar, Bosna i Hercegovina* zbog kršenja člana 10. stav (2) tačke b) Zakona o konkurenciji, u visini od 690.000,00 KM (šeststotinadevedesethiljada i 00/100 konvertibilnih maraka), u smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog Rješenja.
8. Izriče se novčana kazna privrednom subjektu *Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Zmaja od Bosne b.b., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina* zbog kršenja člana 10. stav (2) tačke b) Zakona o konkurenciji, u visini od 1.300.000,00 KM (jedanmiliontristotinehiljada i 00/100 konvertibilnih maraka), u smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog Rješenja.
9. Izriče se novčana kazna privrednom subjektu *Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo, Dženića Čikma 2, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina* zbog kršenja člana 10. stav (2) tačke b) Zakona o konkurenciji, u visini od 200.000,00 KM (dvijestotinehiljada i 00/100 konvertibilnih maraka) u smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog Rješenja.
10. Izriče se novčana kazna privrednom subjektu *Tenfore d.o.o. Banja Luka, Veselina Masleše 1, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina* zbog kršenja člana 10. stav (2) tačke b) Zakona o konkurenciji, u visini od 60.000,00 KM (šezdesethiljada i 00/100 konvertibilnih maraka), u smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog Rješenja.
11. U slučaju da se izrečene novčane kazne iz tačaka 7., 8., 9., i 10. ovog Rješenja ne uplate u navedenom roku, iste će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
12. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, Službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je, tokom postupka pokrenutim Zaključkom o pokretanju postupka broj: 04-26-2-011-8-II/11 od dana 12.10.2011. godine, na osnovu Zahtjeva broj: 04-26-2-011-II/11 od dana 13.06.2011. godine, privrednog subjekta *MoneyGram Payment System Inc., 1550 Utica Avenue South, Minneapolis, Minnesota 55416 Sjedinjene Američke Države* (U daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva ili MoneyGram), podnesenog putem advokata Branka Marića, Mehmeda Spahe 26, 71000 Sarajevo, u smislu člana 27. st. (1) i (3) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) (U daljem tekstu: Zakon), protiv privrednog subjekta *Tenfore d.o.o. Sarajevo, Fra Andjela Zvizdovića 1, 71000 Sarajevo* (Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banja Luci, broj: 057-0-Reg-11-000614 od dana

12.07.2011. godine, sjedište i naziv promijenjeni u: *Tenfore d.o.o. Banja Luka, Veselina Masleše 1, 78000 Banja Luka*), povezanog društva privrednog subjekta *Tenfore Ltd. 5 Chytron Str., Nikozija, Kipar* (U daljem tekstu: Tenfore Ltd.), odnosno zastupnika privrednog subjekta *Western Union Network (France) SAS, Rue de la victorie 48/50, 75311 Paris, Cedex, Republika Francuska* (u daljem Western Union), koji je okončan Zaključkom o obustavi postupka broj: 04-26-2-011-115-II/11 dana 08.02.2012. godine (na osnovu Zahtjeva broj: 04-26-2-011-102-II/11 od dana 24.12.2012. godine Podnosioca zahtjeva), došlo do saznanja o postojanju:

- Ugovora o zastupanju, zaključenih između privrednog subjekta Western Union sa slijedećim privrednim subjektima: *UniCredit Bank d.d., Kardinala Stepinca bb, 88000 Mostar* (U daljem tekstu: UniCredit Bank), *Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Zmaja od Bosne bb, 71000 Sarajevo* (U daljem tekstu: Raiffeisen Bank BiH), *Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo, Dženetića Čikma 2, 71000 Sarajevo* (U daljem tekstu: Turkish Ziraat Bank Bosnia) i *Tenfore Ltd.*, čije je povezano društvo u Bosni i Hercegovini privredni subjekt *Tenfore d.o.o. Banja Luka, 78000 Banja Luka* (U daljem tekstu: Tenfore Banja Luka), u kojima su navedeni privredni subjekti određeni kao zastupnici privrednog subjekta Western Union u pružanju usluge transfera novca, za teritorij Bosne i Hercegovine i
- Ugovora o podzastupništvu, zaključenih između naprijed navedenih zastupnika i poslovnih banaka, te pojedinih poštanskih preduzeća, kao podzastupnika privrednog subjekta Western Union, za teritorij Bosne i Hercegovine.

Analizom prikupljenih zastupničkih ugovora, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da postoji osnovana sumnja da se odredbama istih, a posebno odredbama koje se odnose na ekskluzivnost pružanja usluge transfera novca, zloupotrebljava dominantni položaj, u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, te je dana 26.04.2012. godine donijelo Zaključak o pokretanju postupka po službenoj dužnosti (U daljem tekstu: Zaključak) protiv privrednih subjekata: UniCredit Bank, Raiffeisen Bank BiH, Turkish Ziraat Bank Bosnia i Tenfore Banja Luka.

Također, iz spisa predmeta koji je pokrenut po osnovu Zaključka o pokretanju postupka broj: 04-26-2-011-8-II/11 od dana 12.10.2011. godine i koji je okončan Zaključkom o obustavi postupka broj: 04-26-2-011-115-II/11 od dana 08.02.2012. godine, aktom broj: 04-26-2-03-II/12 od dana 26.04.2012. godine, izuzeta je relevantna dokumentacija potrebna za provođenje predmetnog postupka.

1. Postupak pred Konkurencijskim vijećem

Konkurencijsko vijeće je, dana 26.04.2012. godine pod brojem: 04-26-2-03-1-II/12, donijelo Zaključak protiv privrednih subjekata: UniCredit Bank, Raiffeisen Bank BiH, Turkish Ziraat Bank Bosnia i Tenfore Banja Luka, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja, u smislu člana 10. stav (2) tačke b) Zakona, te je u skladu sa članom 33. stav (1) Zakona, dana 26.04.2012. godine aktom broj: 04-26-2-03-5-II/12, dostavilo naprijed navedenim privrednim subjektima predmetni Zaključak na odgovor.

U ostavljenom roku za dostavu odgovora, privredni subjekti: Raiffeisen Bank BiH (podneskom broj: 04-26-2-03-6-II/12 od dana 10.05.2012. godine), UniCredit Bank (podneskom broj: 04-26-2-03-7-II/12 od dana 10.05.2012. godine) i Tenfore Banja Luka putem punomoćnika Advokatske kancelarije Amile Eterović, Branilaca Sarajevo 10/3, 71000 Sarajevo (podneskom broj: 04-26-2-03-8-II/12 od dana 14.05.2012. godine), zatražili su odobrenje produženja roka za dostavu odgovora na zaprimljeni Zaključak za dodatnih 30 (trideset) dana, dok je privredni subjekat Turkish Ziraat Bank Bosnia (podneskom broj: 04-

26-2-03-9-II/12 od dana 14.05.2012) zatražio odobrenje produženja roka za dostavu odgovora na zaprimljeni Zaključak za dodatnih 20 (dvadeset) dana.

Konkurencijsko vijeće je razmotrilo navedene zahtjeve i utvrdilo da postoje opravdani razlozi za usvajanje istih, te je u skladu sa članom 33. stav (4) Zakona, svim privrednim subjektima odobrilo produženje roka za dostavljanje odgovora, za dodatnih 20 (dvadeset) dana.

Dana 04.06.2012. godine pod brojem: 04-26-2-03-14-II/12, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo Odgovor privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia na Zaključak, u kojem se, između ostalog, navodi slijedeće:

- Da su dana 26.01.2011. godine privredni subjekti Turkish Ziraat Bank Bosnia i Western Union zaključili Međunarodni ugovor o zastupanju za Bosnu i Hercegovinu;
- Da je dopisom od strane privrednog subjekta Western Union od dana 23.01.2012. godine, privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia obaviješten da je pred Konkurencijskim vijećem na zahtjev privrednog subjekta MoneyGram pokrenut postupak protiv privrednog subjekta Tenfore d.o.o. Sarajevo, odnosno Tenfore Banja Luka kao zastupnika privrednog subjekta Western Union na teritoriji Bosne i Hercegovine, te da je u navedenom dopisu iskazana namjera da se privrednom subjektu Turkish Ziraat Bank Bosnia kao potpisniku naprijed navedenog ugovora o zastupanju omogući eventualno pregovaranje ili zaključivanje ugovora o zastupanju sa sličnim servisima drugih privrednih subjekata, a sve na osnovu dogovora koji su postigli privredni subjekti MoneyGram i Western Union;
- Da je privrednom subjektu Turkish Ziraat Bank Bosnia upućen Aneks osnovnog ugovora koji je potpisan dana 13.03.2012. godine i kojim je uklonjena ekskluzivnost usluga i zastupanja privrednog subjekta Western Union;
- Da privredni subjekt Western Union svoje usluge na tržištu Bosne i Hercegovine pruža od 1999. godine, te da su predmetne usluge jedine takve vrste dostupne na tržištu Bosne i Hercegovine;
- Da su zbog nepostojanja drugih usluga iste vrste, ugovori o zastupanju i pružanju usluga zaključeni jedino sa privrednim subjektom Western Union, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima Bosne i Hercegovine;
- Da se privrednom subjektu Turkish Ziraat Bank Bosnia nije obratio neki drugi privredni subjekt koji pruža iste ili slične usluge;
- Da je Western Union jedini privredni subjekt koji pruža navedene usluge u Bosni i Hercegovini, te da je kao tržišno i finansijski superiornija strana, ugovore o zastupanju pripremao i kao takve dostavljao na potpisivanje privrednom subjektu Turkish Ziraat Bank Bosnia;
- Da je zastupanjem usluga privrednog subjekta Western Union, privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia sebi omogućio ravnopravnije i konkurentnije poslovanje na tržištu Federacije Bosne i Hercegovine, obzirom da na istom skoro da nema poslovne banke koja ne nudi i ne zastupa usluge privrednog subjekta Western Union;
- Da privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia zaključivanjem ugovora o zastupanju nije mogao povrijediti član 10. stav (2) Zakona jer svojim djelovanjem nikada nije pokazao da nije spreman uzeti u razmatranje zaključivanje ugovora o zastupanju sa drugim privrednim subjektima koji nude iste ili slične usluge, niti da je mogao nekom drugom radnjom zloupotrijebiti dominantni položaj iz navedenog člana Zakona obzirom da privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia taj položaj nikada nije ni imao, imajući u vidu djelovanje na užem tržištu entiteta Federacije Bosne i Hercegovine.

U prilogu dostavljenog Odgovora na Zaključak, privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia priložio je kopiju važećeg ugovora o međunarodnom zastupanju za Bosnu i Hercegovinu zaključenog sa privrednim subjektom Western Union, kopiju dopisa privrednog subjekta Western Union od dana 23.01.2012. godine, te kopiju Prvog dodatka ugovora o zastupanju

od dana 13.03.2012. godine, zaključenog sa privrednim subjektom Western Union, sa pripadajućim aneksima.

Dana 05.06.2012. godine pod brojem: 04-26-2-03-15-II/12, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo Odgovor privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH na Zaključak, u kojem se, između ostalog, navodi sljedeće:

- Da u kontekstu definiranja relevantnog tržišta, privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH i njegovi podagenti rijetko djeluju u svojstvu pružalaca usluga prema klijentima u Bosni i Hercegovini, već uglavnom prema klijentima izvan Bosne i Hercegovine i to najviše iz razloga zakonskih ograničenja u pogledu iznosa sredstava koja mogu biti prenesena u inostranstvo (Zakoni o deviznom poslovanju Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine), kao i komplikovanog administrativnog postupka u slučaju prenosa iznad navedenih ograničenja, te iz razloga što su državljani Bosne i Hercegovine uglavnom primaoci, a ne pošiljaoci dolaznih transfera, što na kraju rezultira činjenicom da primaoci u Bosni i Hercegovini ne mogu birati između različitih pružalaca usluga prenosa novca, odnosno da to mogu činiti samo pošiljaoci;
- Da u pogledu supstituta usluge koju nude agenti privrednog subjekta Western Union, postoji najmanje 8 (osam) metoda unutrašnjih novčanih transfera: fizički prenos (ručni, vozači autobusa, preporučena pisma), kreditne/debitne kartice, brzi prenos novca, loro prenosi, međunarodni/putni čekovi, E – bankarstvo, inostrane penzije i trajni bankarski nalozi;
- Da se ne može smatrati tačnom konstatacija da su privredni subjekt Western Union, odnosno njegovi ovlašteni predstavnici u Bosni i Hercegovini jedini privredni subjekti koji pružaju usluge internacionalnog transfera novca bez otvaranja bankarskog računa, jer postoje i druge mogućnosti za transfer novca bez otvaranja bankarskog računa koji se koriste u Bosni i Hercegovini;
- Da u konkretnom slučaju, privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH ni na koji način nije u poziciji da se ponaša nezavisno na tržištu, obzirom da postoje mnogi drugi kanali novčanih transfera koje njegovi potrošači mogu koristiti i na taj način zamijeniti usluge privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH, drugim uslugama koje pružaju konkurenti na tržištu;
- Da privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH nije jedini privredni subjekt koji nudi usluge međunarodnog prenosa novca između fizičkih lica bez otvaranja bankovnog računa na relevantnom geografskom tržištu;
- Da privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH i drugi agenti ne djeluju zajednički u Bosni i Hercegovini kao jedinstven privredni subjekt i nisu strukturalno/ekonomski međusobno povezani, odnosno da između privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH i drugih agenata koji nude usluge međunarodnog prenosa novca postoji konkurentski odnos;
- Da su u prvobitnim ugovorima (prije zaključivanja Dodataka ugovoru/Aneksa) zaključenima između privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH i njegovih podagenata, odredbe kojima se daju određena ekskluzivna prava bile potpuno opravdane, međutim da te odredbe više nisu dio predmetnih ugovora zaključenih između naprijed navedenih privrednih subjekata, te da u skladu s tim, nisu ni relevantne za konkretni postupak;
- Da se opravdanost odredbi ekskluzivnosti u prvobitnom relevantnom ugovoru/ugovorima sastojala u tome da su privredni subjekti Raiffeisen Bank BiH i Western Union 1998. godine započeli sa velikim ulaganjima u Bosni i Hercegovini (pri čemu je prvi ugovor sa Western Unionom zaključio pravni prednik Market banka), te da je privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH imao visoke troškove koji su se odnosili na promociju nove usluge i obuku bankarskih službenika u pogledu upravljanja prenosom novca, a da su drugi subjekti koji bi ulazili na tržište iskoristili prednosti ovih investicija;

- Da je u cilju zaštite svoje investicije, znanja i poslovne tajne, za ulazak privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH na tržište bilo potrebno da zaštiti svoju investiciju, te da je u tom slučaju nivo ekskluziviteta bio neophodan, realan i opravdan;
- Da je u obrazloženju predmetnog Zaključka Konkurencijskog vijeća propušteno da se navede da su dana 13.03.2012. godine privredni subjekti Raiffeisen Bank BiH i Western Union aneksirali agentski ugovor čime su isključene odredbe o zabrani djelovanja agenta – posrednika u pružanju bilo koje usluge transfera novca u toku trajanja ugovora i 6 (šest) mjeseci nakon njegovog prestanka;
- Da je privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH, u periodu od 09. do 10.05.2012. godine, zaključio nove ugovore sa podagentima u kojima su također brisane odredbe o ekskluzivitetu;
- Da stavljenjem van snage odredbi o ekskluzivitetu ne postoje smetnje da bilo koji agent ili podagent zakluče ugovore o međunarodnom transferu novca bez otvaranja računa i sa drugim privrednim društvima koji pružaju slične usluge.

U prilogu dostavljenog Odgovora na Zaključak, privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH priložio je važeći Ugovor o međunarodnom zastupanju za Bosnu i Hercegovinu zaključen sa privrednim subjektom Western Union od dana 10.02.2010. godine (datum kada je Ugovor stupio na snagu), Prve izmjene i dopune ugovora o zastupništvu sa pripadajućim aneksima zaključene sa privrednim subjektom Western Union koje su stupile na snagu dana 13.03.2012. godine, te 4 (četiri) Ugovora o podzastupništvu, zaključena dana 09.05.2012. godine i dana 10.05.2012. godine.

Dana 05.06.2012. godine pod brojem: 04-26-2-03-16-II/12, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo Odgovor na Zaključak privrednog subjekta Tenfore Banja Luka, povezanog društva privrednog subjekta Tenfore Ltd., dostavljen od strane punomoćnika Advokatske kancelarije Amile Eterović (punomoć od 10.05.2012. godine, dostavljena podneskom broj: 04-26-2-03-8-II/12 od 14.05.2012. godine), u kojem se, između ostalog, navodi sljedeće:

- Da u kontekstu definiranja relevantnog tržišta, podnosilac odgovora i njegovi podagenti rijetko djeluju u svojstvu pružalaca usluga prema klijentima u Bosni i Hercegovini, već uglavnom prema klijentima izvan Bosne i Hercegovine i to najviše iz razloga zakonskih ograničenja u pogledu iznosa sredstava koja mogu biti prenesena u inostranstvo (Zakoni o deviznom poslovanju Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine), kao i komplikovanog administrativnog postupka u slučaju prenosa iznad navedenih ograničenja, te iz razloga što su državljani Bosne i Hercegovine uglavnom primaoci, a ne pošiljaoci dolaznih transfera, što na kraju rezultira činjenicom da primaoci u Bosni i Hercegovini ne mogu birati između raličitih pružalaca usluga prenosa novca, odnosno da to mogu samo pošiljaoci;
- Da u pogledu supstituta usluge koju nude agenti privrednog subjekta Western Union, postoji najmanje 8 (osam) metoda unutrašnjih novčanih transfera: fizički prenos (ručni, vozači autobusa, preporučena pisma), kreditne/debitne kartice, brzi prenos novca, loro prenosi, međunarodni/putni čekovi, E – bankarstvo, inostrane penzije i trajni bankarski nalozi;
- Da u konkretnom slučaju, podnosilac odgovora ni na koji način nije u poziciji da se ponaša nezavisno na tržištu, obzirom da postoje mnogi drugi kanali novčanih transfera koje njegovi potrošači mogu koristiti i na taj način zamijeniti usluge podnosioca odgovora drugim uslugama koje pružaju konkurenti na tržištu;
- Da podnosilac odgovora nije jedini privredni subjekt koji nudi usluge međunarodnog prenosa novca između fizičkih lica bez otvaranja bankovnog računa na relevantnom geografskom tržištu;
- Da podnosilac odgovora i drugi agenti ne djeluju zajednički u Bosni i Hercegovini kao jedinstven privredni subjekat i nisu strukturalno niti ekonomski međusobno povezani, odnosno da između podnosioca odgovora i drugih agenata koji nude usluge međunarodnog prenosa novca postoji konkurentski odnos;

- Da bi Konkurencijsko vijeće trebalo uzeti u obzir činjenicu da su dana 10.02.2012. godine, od strane privrednog subjekta Tenfore Ltd. i svih banaka iz njegove podzastupničke mreže potpisani Aneksi ugovora o podzastupništvu koji ne sadrže odredbe o ekskluzivnim pravima ili obavezama prema bilo kojoj od strana, te se podnosilac odgovora nada da, zbog nedavnih promjena u ekonomskom okruženju, takve odredbe nisu više neophodne;
- Da iako odredbe o ekskluzivnosti više nisu dijelom predmetnih podagentskih ugovora, pa samim tim nisu ni relevantne za konkretni postupak, opravdanost odredbi ekskluzivnosti u prvobitnom relevantnom ugovoru tj. ugovorima sastojala se u tome da su podnosilac odgovora i Western Union 2001. godine započeli sa velikim ulaganjima u Bosni i Hercegovini, te da je podnosilac odgovora imao visoke troškove koji su se odnosili na promociju nove usluge i obuku bankarskih službenika u pogledu upravljanja prenosom novca, a da su drugi subjekti koji bi ulazili na tržište iskoristili prednosti ovih investicija;
- Da je u cilju zaštite svoje investicije, znanja i poslovne tajne bilo potrebno zaštititi svoju investiciju, te da je u tom slučaju nivo ekskluziviteta bio neophodan, realan i opravdan.

U prilogu dostavljenog Odgovora na Zaključak, privredni subjekt Tenfore Banja Luka priložio je kopije dopisa upućenih podzastupnicima privrednog subjekta Tenfore Ltd. kojima se dostavljaju Aneksi vezano za zamjenu člana iz podzastupničkih ugovora koji se odnosi na ekskluzivnost, te kopije zaključenih Aneksa o podzastupništvu.

Dana 07.06.2012. godine pod brojem: 04-26-2-03-17-II/12, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo Odgovor privrednog subjekta UniCredit Bank na Zaključak, u kojem se, između ostalog, navodi sljedeće:

- Da u kontekstu definiranja relevantnog tržišta, privredni subjekt UniCredit Bank i njegovi podagenci rijetko djeluju u svojstvu pružalaca usluga prema klijentima u Bosni i Hercegovini, već uglavnom prema klijentima izvan Bosne i Hercegovine i to najviše iz razloga zakonskih ograničenja u pogledu iznosa sredstava koja mogu biti prenesena u inostranstvo (Zakoni o deviznom poslovanju Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine), kao i komplikovanog administrativnog postupka u slučaju prenosa iznad navedenih ograničenja, te iz razloga što su državljani Bosne i Hercegovine uglavnom primaoci, a ne pošiljaoci dolaznih transfera, što na kraju rezultira činjenicom da primaoci u Bosni i Hercegovini ne mogu birati između različitih pružalaca usluga prenosa novca – to mogu činiti samo pošiljaoci;
- Da u pogledu supstituta usluge koju nude agenti Western Uniona, postoji najmanje 8 (osam) metoda unutrašnjih novčanih transfera: fizički prenos (ručni, vozači autobusa, preporučena pisma), kreditne/debitne kartice, brzi prenos novca, loro prenosi, međunarodni/putni čekovi, E – bankarstvo, inostrane penzije i trajni bankarski nalozi;
- Da u konkretnom slučaju, privredni subjekt UniCredit Bank ni na koji način nije u poziciji da se ponaša nezavisno na tržištu, obzirom da postoje mnogi drugi kanali novčanih transfera koje njegovi potrošači mogu koristiti i na taj način zamijeniti usluge privrednog subjekta UniCredit Bank, drugim uslugama koje pružaju konkurenti na tržištu;
- Da privredni subjekt UniCredit Bank nije jedini privredni subjekt koji nudi usluge međunarodnog prenosa novca između fizičkih lica bez otvaranja bankovnog računa na relevantnom geografskom tržištu;
- Da privredni subjekt UniCredit Bank i drugi agenti ne djeluju zajednički u Bosni i Hercegovini kao jedinstven privredni subjekat i nisu strukturalno/ekonomski međusobno povezani, odnosno da između privrednog subjekta UniCredit Bank i drugih agenata koji nude usluge međunarodnog prenosa novca postoji konkurentski odnos;

- Da Ugovor o podzastupništvu zaključen između privrednog subjekta UniCredit Bank i njegovog podagenta, od dana 10.04.2003. godine, ne sadrži bilo kakve odredbe o ekskluzivnim pravima ili obavezama prema bilo kojoj od strana;
- Da su privredni subjekti UniCredit Bank i Western Union 1999. godine započeli sa velikim ulaganjima u Bosni i Hercegovini, te da je privredni subjekt UniCredit Bank prilikom pokretanja poslovanja imao visoke troškove koji su se odnosili na promociju nove usluge i obuku bankarskih službenika u pogledu upravljanja prenosom novca;
- Da je u cilju zaštite svoje investicije, znanja i poslovne tajne, za ulazak privrednog subjekta UniCredit Bank na tržište bilo potrebno da zaštiti svoju investiciju, te da je u tom slučaju nivo ekskluziviteta bio neophodan, realan i opravdan;
- Da novi, odnosno izmijenjeni ugovori ne sadrže odredbe o ekskluzivitetu ili o zabrani konkurencije, te da ne postoji štetni utjecaj na potrošače u ovom pogledu.

Dana 14.06.2012. godine, aktom broj: 04-26-2-03-18-II/12, Konkurencijsko vijeće je u cilju prikupljanja relevantnih podataka, postavilo upit ka 24 (dvadesetičetiri) banke koje posluju na teritoriji Bosne i Hercegovine o tome da li su iste, u periodu od 1998. godine pa do datuma postavljanja upita, pružale uslugu međunarodnog transfera slanja i primanja novca između fizičkih lica bez otvaranja bankarskog računa putem kompanije Western Union, te ukoliko jesu, bilo je potrebno navesti vremenski period pružanja usluge, odnosno neku drugu kompaniju putem koje se/ukoliko jeste, pružala navedena usluga i u kojem vremenskom periodu.

U smislu naprijed navedenog zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo odgovore adresiranih banaka (podnesak privrednog subjekta *UniCredit Bank a.d. Banja Luka* broj: 04-26-2-03-28-II/12 od dana 19.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Komercijalno-investiciona banka d.d.* broj: 04-26-2-03-29-II/12 od dana 19.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Vakufska banka d.d. Sarajevo* broj: 04-26-2-03-30-II/12 od dana 21.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Union banka d.d. Sarajevo* broj: 04-26-2-03-31-II/12 od dana 21.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Bosna Bank International d.d.* broj: 04-26-2-03-32-II/12 od dana 21.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *ProCredit Bank d.d.* broj: 04-26-2-03-35-II/12 od dana 22.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Volksbank a.d. Banja Luka* broj: 04-26-2-03-36-II/12 od dana 22.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine* broj: 04-26-2-03-39-II/12 od dana 25.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *MOJA Banka d.d. Sarajevo* broj: 04-26-2-03-40-II/12 od dana 25.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Bobar banka a.d.* broj: 04-26-2-03-41-II/12 od dana 25.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.* broj: 04-26-2-03-42-II/12 od dana 25.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Komercijalna banka a.d. Banja Luka* broj: 04-26-2-03-43-II/12 od dana 27.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *NLB Banka d.d.* broj: 04-26-2-03-44-II/12 od dana 28.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Volksbank BH d.d.* broj: 04-26-2-03-45-II/12 od dana 03.07.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Nova banka a.d. Banja Luka* broj: 04-26-2-03-47-II/12 od dana 29.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Sparkasse Bank d.d.* broj: 04-26-2-03-48-II/12 od dana 29.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Pavlović International Bank a.d.* broj: 04-26-2-03-49-II/12 od dana 29.06.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *NLB Razvojna banka a.d.* broj: 04-26-2-03-51-II/12 od dana 02.07.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Balkan Investment Bank AD* broj: 04-26-2-03-52-II/12 od dana 02.07.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka* broj: 04-26-2-03-53-II/12 od dana 02.07.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *MF Banka a.d.* broj: 04-26-2-03-57-II/12 od dana 03.07.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Investiciono-komercijalna banka d.d. Zenica* broj: 04-26-2-03-58-II/12 od dana 03.07.2012. godine, podnesak privrednog subjekta *Privredna banka d.d. Sarajevo* broj: 04-26-2-03-59-II/12 od dana 09.07.2012. godine i podnesak privrednog subjekta *Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina* broj: 04-26-2-03-68-II/12 od dana 27.07.2012. godine).

Dana 14.06.2012. godine Konkurencijsko vijeće je privrednom subjektu Turkish Ziraat Bank Bosnia aktom broj: 04-26-2-03-19-II/12, privrednom subjektu UniCredit Bank aktom broj: 04-26-2-03-20-II/12, privrednom subjektu Raiffeisen Bank aktom broj: 04-26-2-03-21-II/12 i privrednom subjektu Tenfore Banja Luka aktom broj: 04-26-2-03-26-II/12, uputilo zahtjev za dodatnom dostavom podataka i dokumentacije.

U smislu naprijed navedenog zahtjeva, tražena dokumentacija i podaci su dostavljeni podneskom broj: 04-26-2-03-46-II/12 od dana 29.06.2012. godine (privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia), podneskom broj: 04-26-2-03-50-II/12 od dana 29.06.2012. godine (privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH), podnescima broj: 04-26-2-03-55-II/12 od dana 02.07.2012. godine i broj: 04-26-2-03-69-II/12 od 27.07.2012. godine (privredni subjekt UniCredit Bank) i podneskom broj: 04-26-2-03-56-II/12 od dana 02.07.2012. godine (privredni subjekt Tenfore Banja Luka).

Dana 14.06.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je uputilo zahtjeve za dostavom podataka, aktom broj: 04-26-2-03-22-II/12, aktom broj: 04-26-2-03-23-II/12, aktom broj: 04-26-2-03-24-II/12 i aktom broj: 04-26-2-03-22-II/12 Agenciji za bankarstvo Republike Srpske, Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Direkciji za finansije Vlade Brčko distrikta i Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

U smislu naprijed navedenih zahtjeva, Agencija za bankarstvo Republike Srpske je odgovorila podneskom broj: 04-26-2-03-27-II/12 od dana 20.06.2012. godine, Direkcija za finansije Vlade Brčko distrikta podneskom broj: 04-26-2-03-33-II/12 od dana 21.06.2012. godine, Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine podneskom broj: 04-26-2-03-34-II/12 od dana 22.06.2012. godine, te Centralna banka Bosne i Hercegovine podneskom broj: 04-26-2-03-54-II/12 od dana 02.07.2012. godine.

Privredni subjekt Tenfore Banja Luka je dana 22.06.2012. godine podneskom broj: 04-26-2-03-37-II/12 uputio zahtjev za uvidom u spis, te je isti po osnovu navedenog zahtjeva izvršen u prostorijama Konkurencijskog vijeća dana 18.07.2012. godine.

Dana 24.07.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je uputilo dodatne zahtjeve za dostavom podataka privrednim subjektima: Turksih Ziraat Bank Bosnia, UniCredit Bank i Raiffeisen Bank BH (aktima broj: 04-26-2-03-65-II/12, 04-26-2-03-66-II/12 i 04-26-2-03-67-II/12), u cilju prikupljanja relevantnih činjenica potrebnih za vođenje postupka, a odgovori na iste su zaprimljeni podneskom broj: 04-26-2-03-70-II/12 od 31.07.2012. godine (privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia), podneskom broj: 04-26-2-03-73-II/12 od 01.08.2012. godine (privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH) i podneskom broj: 04-26-2-03-74-II/12 od 06.08.2012. godine (privredni subjekt UniCredit Bank).

Imajući u vidu da se da se u predmetnom postupku radi o osjetljivom tržištu na kojem je, u svrhu pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, bilo potrebno izvršiti dodatne analize, Konkurencijsko vijeće je, dana 31.07.2012. godine pod brojem: 04-26-2-03-71-II/12, donijelo Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja i isti je dostavljen strankama u postupku.

Navedeni zaključak je dostavljen strankama u postupku dana 31.07.2012. godine aktom broj: 04-26-2-03-72-II/12.

Dana 08.08.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je aktom broj: 04-26-2-03-75-II/12, aktom broj: 04-26-2-03-76-II/12 i aktom broj: 04-26-2-03-77-II/12, uputilo zahtjeve za dostavu informacija privrednim subjektima: Tenfore Banja Luka, UniCredit Bank i Raiffeisen Bank BiH u vezi broja transakcija primanja i slanja novca obavljenih putem Western Uniona, posredstvom samih banka, kao i njihovih podzastupnika.

Po osnovu naprijed upućenog zahtjeva, privredni subjekti su tražene podatke dostavili podneskom broj: 04-26-2-03-79-II/12 od dana 24.08.2012. godine (privredni subjekt Tenfore d.o.o. Banja Luka), podneskom broj: 04-26-2-03-80-II/12 od dana 24.08.2012. godine (privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH) i podneskom broj: 04-26-2-03-79-II/12 od dana 27.08.2012. godine (privredni subjekt UniCredit Bank).

Dana 20.09.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je aktom broj: 04-26-2-03-82-II/12, aktom broj: 04-26-2-03-83-II/12, aktom broj: 04-26-2-03-84-II/12 i aktom broj: 04-26-2-03-85-II/12, uputilo zahtjeve za dodatnu dostavu dokumentacije i informacija privrednim subjektima Tenfore Banja Luka, UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia i Raiffeisen Bank BiH.

Po osnovu naprijed upućenih zahtjeva, privredni subjekti su tražene podatke i dokumentaciju dostavili podneskom broj: 04-26-2-03-86-II/12 od dana 26.09.2012. godine (privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia), podneskom broj: 04-26-2-03-87-II/12 od dana 01.10.2012. godine (privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH), podneskom broj: 04-26-2-03-88-II/12 od dana 01.10.2012. godine (privredni subjekt Tenfore Banja Luka) i podneskom broj: 04-26-2-03-89-II/12 od dana 03.10.2012. godine (privredni subjekt UniCredit Bank).

Dana 04.10.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je aktom broj: 04-26-2-03- 90 -II/12, aktom broj: 04-26-2-03-91-II/12 , aktom broj: 04-26-2-03-92-II/12 i aktom broj: 04-26-2-03-93-II/12 uputilo zahtjeve za dodatnom dostavom dokumentacije i informacija privrednim subjektima Tenfore Banja Luka, UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia i Raiffeisen Bank BiH.

Na naprijed navedene zahtjeve, zaprimljeni su odgovori dostavljeni podneskom broj: 04-26-2-03-94-II/12 od dana 10.10.2012. godine (privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia), podneskom broj: 04-26-2-03-95-II/12 od dana 12.10.2012. godine (privredni subjekt Tenfore Banja Luka), podneskom broj: 04-26-2-03-96-II/12 od dana 16.10.2012. godine (privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH) i podneskom broj: 04-26-2-03-96-II/12 od 17.10.2012. godine (privredni subjekt UniCredit Bank).

Dana 31.10.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je aktom: 04-26-2-03-99-II/12 uputilo zahtjev za dostavu dokumentacije privrednom subjektu Raiffeisen Bank BiH, te je isti traženu dokumentaciju dostavio podneskom broj: 04-26-2-03-99-II/12 dana 02.11.2012.godine.

2. Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. stav (1) Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda i/ili usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

U konkretnom slučaju relevantno tržište je tržište zastupanja u pružanju usluga internacionalnog transfera novca između fizičkih osoba bez otvaranja bankarskog računa.

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojem privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

U konkretnom slučaju relevantno geografsko tržište je Bosna i Hercegovina, budući da su privredni subjekti UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia, Raiffeisen Bank BiH i Tenfore Banja Luka zastupnici privrednog subjekta Western Union za teritorij Bosne i Hercegovine, te da je predmetna usluga koju navedeni privredni subjekti pružaju namijenjena domicilnim korisnicima.

U smislu navedenog, Konkurencijsko vijeće je za relevantno tržište predmetnog postupka utvrdilo tržište zastupanja u pružanju usluga internacionalnog transfera novca između fizičkih osoba bez otvaranja bankarskog računa u Bosni i Hercegovini.

3. Analiza relevantnog tržišta

Konkurencijsko vijeće je na osnovu analize provedene u predmetnom postupku, utvrdilo da na relevantnom tržištu djeluju privredni subjekt UniCredit Bank, privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH, privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia i privredni subjekt Tenfore Ltd. preko povezanog društva u Bosni i Hercegovini, privrednog subjekta Tenfore Banja Luka, kao zastupnici privrednog subjekta Western Union.

3.1. Privredni subjekt UniCredit Bank d.d.

Privredni subjekt UniCredit Bank je upisan u sudski registar Općinskog suda u Mostaru pod matičnim brojem: 1-3251, sa sjedištem u ulici Kardinala Stepinca b.b., 88000 Mostar.

Upisani osnovni kapital društva iznosi (...) ¹* KM.

Rješenjem Općinskog suda u Mostaru, broj: Tt-O-1044/08 od dana 29.02.2008. godine, upisano je pripajanje privrednog subjekta HVB Central Profit Bank d.d. Sarajevo privrednom subjektu UniCredit Zagrebačka banka d.d., te se prema istom rješenju utvrđuje da je privredni subjekt UniCredit Zagrebačka banka d.d. pravni sljednik privrednog subjekta HVB Central Profit Bank d.d. Sarajevo, od kojeg preuzima svu imovinu, prava i obaveze.

Naprijed navedenim rješenjem od dana 29.08.2008. godine izvršena je promjena naziva privrednog subjekta UniCredit Zagrebačka banka d.d. u: „*UniCredit Bank d.d.*“.

Osnovna djelatnost privrednog subjekta UniCredit Bank je: primanje svih vrsta novčanih depozita i drugih novčanih sredstava, u unutarnjem i vanjskotrgovinskom poslovanju.

Privredni subjekt UniCredit Bank je dopisom broj: 04-26-2-03-55-II/12 od dana 02.07.2012. godine dostavio sve ugovore i dodatke istima, zaključene sa privrednim subjektom Western Union, te ugovore o podzastupništvu, uz odgovarajuće dodatke na iste.

3.1.1. Ugovori o međunarodnom zastupništvu zaključeni između privrednog subjekata UniCredit Bank i privrednog subjekta Western Union za teritorij Bosne i Hercegovine

Dana 25.09.1999. godine stupio je na snagu prvi ugovor o međunarodnom zastupništvu zaključen između Hrvatske banke d.d. Mostar, Kardinala Stepinca b.b., 88000 Mostar, pravnog prednika privrednog subjekta UniCredit Bank i privrednog subjekta Western Union, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 2 (dvije) godine počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

¹ *(...) – Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Dana 04.10.2004. godine sačinjen je Dodatak naprijed navedenom zastupničkom ugovoru, odnosno Dokument o ustupanju, preuzimanju obaveza i saglasnosti, između privrednog subjekta Western Union i privrednog subjekta UniCredit Zagrebačka banka d.d., Kardinala Stepinca bb, 88000 Mostar, pravnog sljednika Zagrebačke banke BH d.d. (koja je pravni sljednik privrednog subjekta Hrvatske banke d.d. Mostar). Navedenim dodatkom privredni subjekt Western Union je dao saglasnost na ustupanje kojim privredni subjekt Zagrebačka banka BH d.d. asignira privrednom subjektu UniCredit Zagrebačka banka d.d. sva prava i obaveze iz Ugovora o međunarodnom zastupništvu, sa datumom stupanja na snagu dana 01.07.2004. godine.

Dana 26.07.2005. godine stupio je na snagu trenutno važeći Ugovor o međunarodnom zastupništvu zaključen između privrednog subjekta UniCredit Zagrebačka Bank d.d. i privrednog subjekta Western Union, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 5 (pet) godina počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

Dana 29.03.2012. godine stupio je na snagu Prvi amandman na ugovor o zastupanju, zaključen između privrednih subjekata UniCredit Bank i Western Union, kojim su brisane i mijenjane određene odredbe osnovnog ugovora.

3.1.2. Ugovori o podzastupništvu zaključeni između privrednog subjekta UniCredit Bank i podzastupnika

Dana 09.07.2002. godine, privredni subjekt Zagrebačka banka BH d.d., Kardinala Stepinca b.b., 88000 Mostar, pravni prednik privrednog subjekta UniCredit Bank je sklopio ugovor o podzastupništvu sa privrednim subjektom (..).

Dana 10.04.2003. godine, privredni subjekt Zagrebačka banka BH d.d. je nakon izvršenih statusnih promjena podzastupnika, privrednog subjekta (..) koji je izmijenio naziv društva u: „(..)“, zaključio novi ugovor o podzastupanju sa privrednim subjektom (..).

3.2. Privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo

Privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia je upisan u sudski registar Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-02-0010-09 (stari broj: 1-17819), sa sjedištem u ulici Dženetića Čikma broj 2, 71000 Sarajevo.

Upisani osnovni kapital društva iznosi (..), a kao osnivači privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia navedeni su privredni subjekti T.C. Ziraat Bankasi A.S. Ankara sa sjedištem u Ankari, Turska i Ziraat Bank International A.G. Frankfurt, sa sjedištem u Franfurktu, Savezna Republika Njemačka.

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia je: ostalo novčarsko poslovanje, u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu.

Privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia posjeduje 7 (sedam) filijala na lokacijama: Sarajevo, Ilidža, Tuzla, Zenica, Mostar, Bihać i Travnik, te 14 (četnaest) poslovnih jedinica raspoređenih na lokacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Privredni subjekat Turkish Ziraat Bank Bosnia je dopisom broj: 04-26-2-03-46-II/12 od dana 29.06.2012. godine dostavio sve ugovore i pripadajuće anekse, zaključene sa privrednim subjektom Western Union.

3.2.1. Ugovori o međunarodnom zastupništvu zaključeni između privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo i privrednog subjekta Western Union za teritorij Bosne i Hercegovine

Prvi ugovor zaključen između privrednih subjekata Turkish Ziraat Bank Bosnia i Western Union o zastupanju, odnosno pružanju usluga internacionalnog prenosa novca stupio je na snagu dana 27.12.1999. godine, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 2 (dvije) godine počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

Drugi ugovor zaključen između privrednih subjekata Turkish Ziraat Bank Bosnia i Western Union o zastupanju stupio je na snagu dana 21.12.2005. godine, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 5 (pet) godina počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

Trenutno važeći ugovor, zaključen između privrednih subjekata Western Union i Turkish Ziraat Bank Bosnia stupio je na snagu dana 26.01.2011. godine, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 5 (pet) godina počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

Dana 13.03.2012. godine privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia stupio je na snagu Prvi dodatak važećeg Ugovora o zastupanju, kojim su brisane i mijenjane određene odredbe osnovnog ugovora.

3.3. Privredni subjekt Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina

Privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH je upisan u sudski registar Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-02-0005-10 (stari broj: 1-11629), sa sjedištem u ulici Zmaja od Bosne bb, 71000 Sarajevo.

Upisani osnovni kapital društva iznosi (..), a kao osnivači privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH su navedeni dioničari prema listi vlasnika vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine od dana 30.04.2004. godine.

Osnovne djelatnosti privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu su: ostalo novčarsko poslovanje, finansijski zakup, ostalo kreditno posredovanje, ostale finansijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i penzijskih fondova, djelatnosti posredovanja u poslovanju vrijednosnim papirima i robnim ugovorima te ostale pomoćne djelatnosti kod finansijskih usluga osim osiguranja i penzijskih fondova i usluge platnog prometa i prenosa novca u zemlji i inostranstvu.

Privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH je dopisom broj: 04-26-2-03-50-II/12 od dana 29.06.2012. godine dostavio sve ugovore, zaključene sa privrednim subjektom Western Union i ugovore o podzastupstvu zaključene između privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH i podzastupnika, te dopisom broj: 04-26-2-03-15-II/12 od dana 05.06.2012. godine pripadajuće anekse na navedene ugovore.

3.3.1. Ugovori zaključeni između privrednih subjekata Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina i Western Union za teritorij Bosne i Hercegovine

Dana 23.04.1998. godine zaključen je Ugovor o zastupanju između privrednog subjekta Market Banke d.d., Danijela Ozme broj 3, 71000 Sarajevo, pravnog prednika privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH i privrednog subjekta Western Union, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 2 (dvije) godine počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

Dana 17.08.2004. godine stupio je na snagu Ugovor o zastupanju, zaključen između privrednih subjekata Raiffeisen Bank BiH i Western Union, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 5 (pet) godine počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

Dana 13.09.2005. godine ugovorne strane Raiffeisen Bank BiH i (..) su, u skladu sa Ugovorom o zastupanju od 17.08.2004. godine, zaključile (..).

Dana 28.01.2010. godine privredni subjekti Raiffeisen Bank BiH i Western Union su zaključili Dodatak na Ugovor o zastupanju u vezi sa (..), kojim su se ugovorne strane sporazumjele da (..).

Dana 10.02.2010. godine stupio je na snagu trenutno važeći ugovor, zaključen između privrednih subjekata Raiffeisen Bank BiH i Western Union, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 5 (pet) godina počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

Dana 17.06.2010. godine privredni subjekti Raiffeisen Bank i Western Union su zaključili Aneks o obradi podataka kojim se zastupnik obavezuje da će obrađivati lične podatke u ime Western Uniona u cilju pružanja raznih marketinških usluga u vezi sa proizvodima Western Uniona.

Dopisom broj: 04-26-2-03-15-II/12 od dana 05.06.2012. godine, privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH je dostavio Prve izmjene i dopune ugovora o zastupništvu, zaključene između privrednih subjekata Raiffeisen Bank BiH i Western Union dana 13.03.2012. godine. U istom dokumentu, Ugovorne stranke su se saglasile o brisanju određenih odredbi ugovora, te dodavanju novih odredbi i aneksa na važeći ugovor.

3.3.2. Ugovori o podzastupništvu zaključeni između privrednog subjekta Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina i podzastupnika

Uvidom u ugovore preuzete iz spisa predmeta vođenog po Zaključku o pokretanju postupka broj:04-26-2-011-8-II/11 od dana 12.10.2011. godine, kao i ugovore dostavljene u predmetnom postupku podneskom broj: 04-26-2-03-50-II/12 od dana 29.06.2012. godine utvrđeno je da je privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH zaključio 4 (četiri) podzastupnička ugovora sa slijedećim privrednim subjektima, podzastupnicima:

- (..) (Ugovor o podzastupništvu je zaključen dana 01.07.2002. godine) ,
- (..) (Ugovor o podzastupništvu je zaključen dana 27.05.2002. godine) ,
- (..) (Ugovor o podzastupništvu je zaključen dana 01.10.2000. godine od strane privrednog subjekta Market banka d.d. Sarajevo, pravnog prednika privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH) i
- (..) (Ugovor o podzastupništvu je zaključen dana 14.04.2011. godine).

Dopisom broj: 04-26-2-03-15-II/12 od dana 05.06.2012. godine dostavljena su i 4 (četiri) inovirana podzastupnička ugovora koje je privredni subjekt Raiffeisen Bank zaključio sa naprijed navedenim podzastupnicima, čime su dotadašnji podzastupnički ugovori stavljeni van snage.

Privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH je dostavio slijedeće ugovore o podzastupništvu:

- Ugovor o podzastupništvu zaključen dana 09.05.2012. godine sa privrednim subjektom (..),

- Ugovor o podzastupništvu zaključen dana 10.05.2012. godine sa privrednim subjektom (..),
- Ugovor o podzastupništvu zaključen dana 09.05.2012. godine sa privrednim subjektom (..) i
- Ugovor o podzastupništvu zaključen dana 09.05.2012. godine sa privrednim subjektom (..)

3.4. Privredni subjekt Tenfore d.o.o. Banja Luka

Privredni subjekat Tenfore d.o.o. Sarajevo je osnovan dana 19.12.2000. godine Odlukom o osnivanju privrednog društva broj: 01/2001-OA, od strane osnivača društva, fizičkog lica Mirka Miljuša, ul. Miloša Crnjanskog br. 14, Beograd, SR Jugoslavija. U Odluci je kao osnovni kapital društva naveden novac u iznosu od (..) KM.

U sudski registar Općinskog suda u Sarajevu, privredni subjekat Tenfore d.o.o. Sarajevo je upisan Rješenjem broj: UF/I-18/02 od 16.01.2002. godine.

Dana 21.02.2011. godine, od strane notara Đemaludina Mutapčića, Jelića 1a, Sarajevo, izvršena je notarska obrada Odluke o izmjenama Odluke o osnivanju privrednog društva kojom osnivač privrednog subjekta Tenfore d.o.o. Sarajevo (..), vrši izmjenu Odluke o osnivanju privrednog društva broj: 01/2001-OA od 19.12.2000. godine, u pogledu usklađivanja i brisanja djelatnosti društva sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 74/10) i promjenu sjedišta društva.

Dana 12.07.2011. godine, pod brojem: 057-0-Reg-11-000614 i matičnim brojem: 1-17296-00, Okružni privredni sud Banja Luka je donio Rješenje o registraciji privrednog subjekta: „Tenfore d.o.o. Banja Luka, Veselina Masleše br. 1, Banja Luka“, kojim je upisano usklađivanje odredaba osnivačkog akta društva sa odredbama Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 127/08 i 58/09), usklađivanje djelatnosti sa Uredbom o klasifikaciji djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 119/10), promjena sjedišta privrednog subjekta i promjena lica ovlaštenog za zastupanje.

U naprijed navedenom Rješenju, kao osnivač privrednog subjekta Tenfore Banja Luka upisan je (..), fizičko lice, koji je ujedno i jedini učesnik u kapitalu društva, u iznosu od (..) %.

Federalni zavod za statistiku je, dana 24.08.2011. godine, izdao Obavještenje o preseljenju privrednog subjekta Tenfore d.o.o. Sarajevo iz entiteta u entitet, odnosno Obavještenje o preseljenju navedenog privrednog subjekta iz entiteta Federacije Bosne i Hercegovine u entitet Republike Srpske.

Republički zavod za statistiku Republike Srpske je, dana 29.08.2011. godine, donio Obavještenje o razvrstavanju poslovnog subjekta po djelatnosti, čime je kao osnovna djelatnost privrednog subjekta Tenfore Banja Luka upisano savjetovanje koje se odnosi na poslovanje i ostalo upravljanje.

Privredni subjekt Tenfore Banja Luka je povezano društvo privrednog subjekta Tenfore Ltd.

Privredni subjekt Tenfore Ltd. je dana 26. jula 1996. godine konstituiran kao Društvo sa ograničenom odgovornošću, u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima Republike Kipar.

Dana 24.02.2001. godine Ministarstvo trgovine, industrije i turizma, Odjel registratora za privredna društva i prinudnog upravitelja, Nikozija, Kipar je izdalo potvrdu kojom se potvrđuje da je dioničar privrednog subjekta Tenfore Ltd. fizičko lice (..).

Dana 01.09.2011. godine ugovorne strane, privredni subjekti Tenfore Ltd. i Tenfore Banja Luka, su zaključili Ugovor o vršenju usluga kojim su se sporazumjeli da je predmet ugovora posao, odnosno usluga koju privredni subjekat Tenfore Ltd, kao Naručilac ugovora, povjerava

i daje na izvršenje privrednom subjektu Tenfore Banja Luka, kao Izvršiocu ugovora, odnosno Servisnom centru za poslove privrednog subjekta Western Uniona.

Pri tome, kao ugovorene usluge navedene su slijedeće usluge: reklamiranje i posredovanje u reklamiranju na tržištu Bosne i Hercegovine u djelatnostima koje naručilac ima u svojim registriranim djelatnostima, obrada podataka za potrebe naručioca, kontrola i obrada podataka u servisnim centrima, kontrola baze podataka sa ciljem preventivnog djelovanja vezano za sprečavanje pranja novca u skladu sa važećim propisima i Western Union propisima, te redovno izvještavanje nadležnih organa u Bosni i Hercegovini i Western Union centrale i sprovođenje različitih aktivnosti iz navedene oblasti sa podzastupnicima, promoviranje Western Union usluge na podzastupničkim lokacijama, pružanje usluga klijentima u vidu informacija o putu, prispjeću, te načinu i mjestu podizanja novčanih sredstava, uvođenje u rad novih podzastupnika i opremanje radnim i reklamnim materijalom, stalna kontrola nad Western Union uslugom, organizacija obuke kadrova i seminara za sve podzastupničke lokacije putem svih vidova komunikacije, redovno izvještavanje privrednog subjekta Western Union o svim operativnim i reklamnim aktivnostima te obilazak podzastupničkih lokacija na terenu sa ciljem pružanja operativne i reklamne podrške i pružanje organizacione podrške privrednom subjektu Western Union u svim njihovim aktivnostima namijenjenim podzastupnicima.

Na web – stranici www.tenfore.net nalazi se informacija da privredni subjekt Tenfore Banja Luka za potrebe privrednog subjekta Tenfore Ltd. obavlja poslove Korisničkog centra po poslovima Western Union-a, marketinške i druge aktivnosti.

Privredni subjekt Tenfore Banja Luka je dopisom broj: 04-26-2-03-56-II/12 od dana 02.07.2012. godine dostavio sve ugovore zaključene između privrednih subjekata Tenfore Ltd. i Western Union, te sve ugovore zaključene između privrednog subjekta Tenfore Ltd. i podzastupnika.

3.4.1. Ugovori zaključeni između privrednog subjekta Tenfore Banja Luka i privrednog subjekta Western Union za teritorij Bosne i Hercegovine

Dana 13.03.2001. godine stupio je na snagu prvi međunarodni ugovor o zastupništvu zaključen između privrednih subjekata Tenfore Ltd. i Western Union-a o pružanju usluge transfera novca na teritoriji Republike Srpske.

Izmjenama i dopunama navedenog ugovora koje su stupile na snagu dana 05.11.2001. godine, ugovorne strane su se sporazumjele da žele proširiti geografsko područje na kojem privredni subjekt Tenfore Ltd. može ponuditi svoje usluge, te je u tom smislu kao teritorija na kojoj privredni subjekt Tenfore Ltd. može ponuditi ugovorenu uslugu brzog transfera novca ugovorena cjelokupna teritorija Bosne i Hercegovine.

Dana 14.08.2009. godine stupio je na snagu Ugovor o međunarodnom zastupništvu zaključen između privrednih subjekata Tenfore Ltd. i Western Union, sa utvrđenim periodom trajanja ugovora od 5 (pet) godina počev od datuma stupanja na snagu istog, te sa produženim važenjem u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora.

Izmjene i dopune naprijed navedenog ugovora su zaključene dana 17.11.2011. godine.

3.4.2. Ugovori o podzastupništvu zaključeni između privrednog subjekta Tenfore Ltd. i podzastupnika, banaka koje posluju na teritoriji Bosne i Hercegovine

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da su na snazi 22 (dvadesetdva) ugovora o podzastupništvu, zaključena između privrednog subjekta Tenfore Ltd. i podzastupnika, banaka koje djeluju na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Uvidom u dostavljene podzastupničke ugovore utvrđeno je da mrežu podzastupnika koji su sa privrednim subjektom Tenfore Ltd. zaključili ugovore o podzastupništvu čine sljedeći privredni subjekti: (..).

U predmetnom postupku, privredni subjekt Tenfore Banja Luka, dostavio je i posljednje zaključene anekse na podzastupničke ugovore, zaključene sa navedenim podzastupnicima.

Aneksi na osnovne podzastupničke ugovore su zaključeni dana 10.05.2012. godine sa privrednim subjektima: (..), dana 14.02.2012 sa privrednim subjektima: (..), dana 15.05.2012. godine sa privrednim subjektom (..), dana 16.05.2012. godine sa privrednim subjektom (..), dana 17.05.2012. godine sa privrednim subjektom (..) i dana 22.05.2012. godine sa privrednim subjektom (..).

4. Ugovori o međunarodnom zastupanju privrednog subjekta Western Union i utvrđeno činjenično stanje

U predmetnom postupku, pristupilo se prikupljanju relevantne dokumentacije i podataka, te je uvidom u iste utvrđeno sljedeće:

- Da je privredni subjekt Western Union prisutan na tržištu pružanja usluga internacionalnog transfera novca između fizičkih osoba bez otvaranja bankarskog računa u Bosni i Hercegovini od 1998. godine;
- Da je privredni subjekt Western Union globalni operater na teritoriji Bosne i Hercegovini putem kojeg se vrši usluga elektronskog slanja i primanja novca, bez otvaranja bankarskog računa;
- Da su osnovne karakteristike usluge elektronskog transfera novca putem globalnog operatera Western Union: brzina, sigurnost, pristupačnost i jednostavnost;
- Da tvrdnje privrednih subjekata UniCredit Bank, Raiffeisen Bank i Tenfore Banja Luka kako postoji najmanje 8 (osam) metoda unutrašnjih novčanih transfera koji predstavljaju supstitute usluge Western Union transfera novca: fizički prenos (ručni, vozači autobusa, preporučena pisma), kreditne/debitne kartice, brzi prenos novca, loro prenosi, međunarodni/putni čekovi, E – bankarstvo, inostrane penzije i trajni bankarski nalozi Konkurencijsko vijeće nije uzelo u obzir, jer iste ne predstavljaju supstitute uslugama koje pruža privredni subjekt Western Union obzirom da niti u tehničkom smislu, niti drugim karakteristikama (brzina, sigurnost, pristupačnost i jednostavnost) ne mogu zamijeniti usluge elektronskog transfera novca između fizičkih osoba bez otvaranja bankarskog računa putem Western Uniona;
- Da sistem Eurogiro, kojeg također stranke u postupku navode kao supstitut uslugama koje pruža globalni operater Western Union i čije usluge uplate, odnosno slanja novca u inostranstvo na adresu korisnika i usluge isplate, odnosno primanja novca, omogućene zaključivanjem Sporazuma o obavljanju transakcija iz Eurogiro mreže zaključenog 2006. godine sa privrednim subjektom Nova banka a.d. Bijeljina, ne predstavlja supstitut uslugama koje pruža privredni subjekt Western Union;
- Da usluge uplate i isplate, odnosno primanja i slanja novca putem Eurogiro sistema nemaju karakter hitnosti jer se isplata vrši nakon 48 (četrdesetosam) sati, za razliku

od Western Union sistema čija je osnovna karakteristika brzina, odnosno činjenica da se novac prima za samo nekoliko minuta od trenutka slanja novca, na bilo kojoj destinaciji u svijetu;

- Da se novac putem Eurogiro sistema može slati samo u zemlje sa kojima privredni subjekt Nova banka a.d. Bijeljina ima potpisan sporazum, dok se usluge slanja i primanja novca putem Western Union sistema mogu obavljati na preko 230 (dvijestotinetrideset) destinacija u svijetu;
- Da privredni subjekt Nova banka a.d. Bijeljina koji ima zaključen Sporazum o obavljanju transakcija iz Eurogiro mreže, u odgovoru upućenom Konkurencijskom vijeću pod brojem: 04-26-2-03-47-II/12 od dana 29.06.2012. godine, nije naveo uslugu slanja i primanja novca putem Eurogiro mreže kao supstitut uslugama Western Union slanja i primanja novca;
- Da privredni subjekt Western Union ima 4 (četiri) zaključena ugovora o međunarodnom zastupanju za teritorij Bosne i Hercegovine;
- Da su privredni subjekti UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia, Raiffeisen Bank BiH i Tenfore Banja Luka zastupnici privrednog subjekta Western Union za teritorij Bosne i Hercegovine u pružanju usluge brzog transfera novca bez otvaranja bankarskog računa;
- Da se tačkom 4. važećih osnovnih zastupničkih ugovora određuje su svi ugovori zaključeni na period trajanja od 5 (pet) godina počevši od datuma stupanja na snagu ugovora, sa produženim važenjem istih u sukcesivnim periodima od po godinu dana nakon predviđenog isteka inicijalnog perioda važenja ugovora;
- Da je tačkom 7. inicijalno zaključenih zastupničkih ugovora bila utvrđena odredba o nepružanju konkurentskih usluga, odnosno utvrđeno je da ugovori sadrže takozvanu „klausulu ekskluzivnosti“ prema kojoj zastupnik prihvata da neće tokom perioda važenja ugovora i jednu godinu, odnosno 6 (šest) mjeseci (ugovor privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH) nakon njegovog isteka ili raskida, nastupati kao agent ili zastupnik, odnosno posrednik druge vrste komercijalnih transfera novca, niti će se na bilo koji drugi način, direktno ili indirektno uključivati u daljnje pružanje Western Union usluga transfera novca. Također, istom odredbom je određeno da je Zastupnik saglasan da njegovi uposlenici, filijale, službenici i direktori neće, tokom navedenog perioda, nastupati kao agenti ili zastupnici druge vrste komercijalnih transfera novca;
- Da tačka 7. zastupničkih ugovora određuje da se zastupnik slaže da je naprijed navedeno ograničenje od interesa za javnost i da štiti širu javnost od zabune pri uvođenju drugih konkurentskih usluga, a da je naknada koja pripada zastupniku adekvatna kompenzacija za takvu vrstu ograničenja;
- Da je u inicijalnim zastupničkim ugovorima zaključenim između privrednog subjekta Western Union i privrednih subjekata Raiffeisen Bank, Tenfore Ltd. i Turkish Ziraat Bosnia Bank navedeno je da banka i njena pridružena lica, odnosno filijale mogu nuditi ostale usluge transfera novca u saradnji sa pridruženim licima, odnosno filijalama Western Uniona;
- Da se u inicijalnim ugovorima, odnosno Dodatku 1. Ugovora (Ugovor privrednog subjekta UniCredit Bank), odnosno kod nekih ugovora Priloga D. Ugovora (ugovori privrednih subjekata Tenfore Ltd., Raiffeisen Bank i Turkish Ziraat Bank Bosnia) koji su označeni naslovom: „Podzastupnici“, odnosno „Predstavnicima“, utvrđivalo da zastupnik tj. banka može angažirati podzastupnike za pružanje Usluga transfera novca, pri čemu za angažovanje podzastupnika i otvaranje novih lokacija

podzastupnika tj. objekata koji izvršavaju uslugu transfera novca, zastupnik pribavlja prethodnu pisanu saglasnost privrednog subjekta Western Union. U istom je određeno da će zastupnik zaključiti pisani ugovor sa svakim podzastupnikom, pri čemu ugovor mora sadržavati odredbe suštinski jednake odredbama utvrđenim u Prilogu 1./Dodatku 1. osnovnog Ugovora/Priloga D, te je određeno da će takvi ugovori podlijegati pregledu i prethodnom odobrenju privrednog subjekta Western Union;

- Da se u prilogu 1. uz Dodatak 1. inicijalnog ugovora (Ugovor privrednog subjekta UniCredit Bank), odnosno u Dodatku 1. na Prilog D. inicijalnog ugovora (ugovori privrednih subjekata Turkish Ziraat Bank Bosnia, Raiffeisen Bank BiH i Tenfore Ltd) utvrđivalo koje odredbe ili suštinski jednake odredbe navedenim, moraju sadržavati ugovori zaključeni sa podzastupnicima;
- Da se tačkom C. Priloga 1. uz Dodatak 1. inicijalnog ugovora, odnosno tačkom C. Dodatka na Prilog D., koja je označena nazivom: "Ekskluzivnost", odnosno nazivom: „Isključivost“ utvrđivalo da se, između ostalog, podzastupnik obavezuje da neće za vrijeme trajanja podzastupničkog ugovora i u periodu od jedne godine nakon njegovog isteka ili raskida, nastupati kao zastupnik ili podzastupnik, niti zastupati ili voditi neku drugu uslugu transfera novca, niti bilo kakav drugi posao ili uslugu, koji bi uključivali podzastupnika u aktivnosti protivne njegovim obavezama prema privrednom subjektu Western Union i zastupniku po zaključenom ugovoru, odnosno da neće djelovati kao agent ili zastupati ili raditi kao zastupnik za druge usluge transfera novca ili bilo koje druge poslove ili usluge koje bi bile konkurentne uslugama transfera novca ili koje bi mogle da izazovu zabunu kod javnosti. U navedenoj odredbi se utvrđuje da se podzastupnik slaže da je ovo ograničenje razumno i neophodno radi zaštite ugleda usluga transfera novca i Western Uniona, kao i da naknada koju podzastupnik prima po podzastupničkom ugovoru, predviđa period ograničenja nakon raskida ugovora;
- Da je kao datum stupanja na snagu osnovnog Ugovora zaključenog između privrednih subjekata Western Uniona i UniCredit Bank označen dan 26.07.2005. godine. (U vrijeme potpisivanja osnovnog Ugovora ugovorna strana koja je u ugovoru označena kao Zastupnik djelovala je pod nazivom: UniCredit Zagrebačka Banka d.d.);
- Da je kao datum stupanja na snagu osnovnog Ugovora zaključenog između privrednih subjekata Western Uniona i Raiffeisen Banke BiH označen dan 10.02.2010. godine;
- Da je kao datum stupanja na snagu osnovnog Ugovora zaključenog između privrednih subjekata Western Uniona i Turkish Ziraat Bank Bosnia označen dan 26.01.2011. godine;
- Da je kao datum stupanja na snagu osnovnog Ugovora zaključenog između privrednih subjekata Western Union i Tenfore Ltd. označen dan 14.08.2009. godine;
- Da privredni subjekt Unicredit Bank ima zaključen 1 (jedan) ugovor o podzastupništvu;
- Da privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH ima zaključena 4 (četiri) ugovora o podzastupništvu;
- Da privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia nema zaključenih ugovora o podzastupništvu;

- Da privredni subjekt Tenfore Ltd. ima zaključena 22 (dvadesetdva) ugovora o podzastupništvu;
- Da su nakon donošenja Zaključka o pokretanju postupka po službenoj dužnosti broj: 04-26-2-03-1-II/12 od dana 26.04.2012. godine, privredni subjekti: UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia i Raiffeisen Bank BiH tokom predmetnog postupka dostavili dodatke na važeće osnovne ugovore o međunarodnom zastupanju;
- Da privredni subjekt Tenfore Ltd., nije zaključio aneks, odnosno dodatak na osnovni ugovor o međunarodnom zastupanju;
- Da je privredni subjekt Tenfore Banja Luka dostavio 22 (dvadesetdva) aneksa koje je privredni subjekt Tenfore Ltd. zaključio na podzastupničke ugovore;
- Da je privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH dostavio 4 (četiri) inovirana podzastupnička ugovora kojima su raniji podzastupnički ugovori stavljeni van snage;
- Da je privredni subjekt UniCredit Bank prije stupanja na snagu Prvog amandmana na ugovor o zastupanju, na dan 28.03.2012. godine pružao uslugu brzog transfera novca privrednog subjekta Western Union na 89 (osamdesetdevet) lokacija u Bosni i Hercegovini, dok je privredni subjekt (..) navedenu uslugu pružao na ukupno 33 (tridesettri) lokacije;
- Da privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH prije stupanja na snagu Prvih izmjena i dopuna na ugovor o zastupanju, na dan 12.03.2012. godine pružao uslugu brzog transfera novca privrednog subjekta Western Union na 92 (devedesetdvije) lokacije u Bosni i Hercegovini, dok su privredni subjekti sa kojima privredni subjekt Raiffeisen Bank ima zaključene ugovore o podzastupništvu pružali navedenu uslugu na ukupno 385 (tristotineosamdesetpet) lokacija ;
- Da privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia prije stupanja na snagu Prvog dodatka na ugovor o zastupanju, na dan 12.03.2012. godine pružao uslugu brzog transfera novca privrednog subjekta Western Union na 21 (dvadesetjednoj) lokaciji u Bosni i Hercegovini;
- Da privredni subjekt Tenfore Ltd. kroz svoju podzastupničku mrežu pruža uslugu brzog transfera novca privrednog subjekta Western Union na 623 (šeststotinadvadesettri) lokacije u Bosni i Hercegovini;
- Da je nakon uvida u dodatke na osnovne ugovore o međunarodnom zastupništvu, dostavljene od strane privrednog subjekta UniCredit Bank, privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH i privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia, zaključene sa privrednim subjektom Western Union, utvrđeno da su svi osnovni ugovori izmijenjeni u smislu da su brisane odredbe o ekskluzivnosti;
- Da je nakon uvida u anekse na podzastupničke ugovore privrednog subjekta Tenfore Ltd., zaključene sa bankama iz podzastupničke mreže, utvrđeno da su svi ugovori izmijenjeni u smislu da su brisane odredbe o ekskluzivnosti;
- Da je privredni subjekti Raiffeisen Bank BiH dostavio inovirane podzastupničke ugovore u kojima su brisane odredbe o ekskluzivnosti utvrđene u prethodno zaključenim podzastupničkim ugovorima;

- Da je zaključivanje dodataka, odnosno aneksa na važeće osnovne ugovore o zastupanju inicirano od strane privrednog subjekta Western Union, nakon što je isti, prema navodima iz zaprimljenih odgovora na Zaključak, postigao sporazum sa privrednim subjektom MoneyGram;
- Da je osnivač privrednog subjekta Tenfore Banja Luka (u vrijeme osnivanja: „*Tenfore d.o.o. Sarajevo*“) (..), strana fizička osoba, ujedno i direktor privrednog subjekta Tenfore Ltd.;
- Da je prema potvrdi od dana 24.02.2001. godine Ministarstva trgovine, industrije i turizma, Odjel registratora za privredna društva i prinudnog upravitelja, Nikozija, Kipar jedini dioničar privrednog subjekta Tenfore Ltd. fizičko lice (..), sa (..) dionica;
- Da je u pojedinim ugovorima o podzastupstvu, koje je privredni subjekt Tenfore Ltd. zaključio sa podzastupnicima, bankama koje posluju na teritoriji Bosne i Hercegovine (..), odnosno u preambulama istih navedeno da: *“Ugovorne strane.....saglasno konstatuju da zavisno društvo Zastupnika, Tenfore d.o.o. iz Sarajeva, ul. Fra Anđela Zvizdovića br.1, Bosna i Hercegovina.....u ime i za račun Zastupnika, a u vezi realizacije vršenja usluge transfera novca koja je predmet ovog Ugovora, obavlja slijedeće aktivnosti: Korisnički centar, marketing, obuka kadrova i slično...“*;
- Da je privredni subjekt Tenfore Banja Luka povezano društvo privrednog subjekta Tenfore Ltd. u Bosni i Hercegovini, te da privredni subjekt Tenfore Banja Luka obavlja svu korespondenciju sa privrednim subjektima iz podzastupničke mreže zastupnika privrednog subjekta Tenfore Ltd.;
- Da je prvi zaključeni međunarodni ugovor o zastupanju, između privrednih subjekata UniCredit Bank (ugovor zaključen od strane pravnog prednika privrednog subjekta UniCredit Bank, privrednog subjekta Hrvatska Banka d.d. Mostar) i Western Union, koji je stupio na snagu dana 25.10.1999. godine, sadržavao odredbu o ekskluzivitetu kojom se zastupnik obavezao da neće tokom perioda trajanja ugovora (dvije godine počev od datuma stupanja na snagu ugovora, a poslije toga ostajući na snazi uzastopno na periode od jedne godine sve dok se u pismenoj formi ugovor ne raskine od strane jedne od ugovornih strana, najmanje 180 dana prije kraja početnog trajanja ili kraja perioda produženja) djelovati kao agent ili predstavljati ili raditi kao nalogodavac druge službe za prenos novca ili se angažirati direktno ili indirektno u bilo kojoj drugoj službi prenosa novca, osim kao predstavnik privrednog subjekta Western Union;
- Da je prvi zaključeni međunarodni ugovor o zastupanju, između privrednih subjekata Raiffeisen Bank BiH (ugovor zaključen od strane privrednog subjekta Market banka d.d. pravnog prednika privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH,) i Western Union, koji je stupio na snagu dana 23.04.1999. godine, sadržavao odredbu o ekskluzivitetu kojom se zastupnik obavezao da neće tokom perioda trajanja ugovora (dvije godine počev od datuma stupanja na snagu ugovora, a poslije toga ostajući na snazi uzastopno na periode od jedne godine sve dok se u pismenoj formi ne raskine od strane jedne od ugovornih strana) i jednu godinu nakon njegovog raskida djelovati kao agent ili predstavljati ili raditi kao principal druge službe za prenos novca ili se angažirati direktno ili indirektno u bilo kojoj drugoj službi za prenos novca, osim kao predstavnik privrednog subjekta Western Union;
- Da je drugi zaključeni međunarodni ugovor o zastupanju, između privrednih subjekata Raiffeisen Bank BiH i Western Union, koji je stupio na snagu dana 17.08.2004. godine, sadržavao odredbu o ekskluzivitetu kojom se zastupnik obavezao

da neće tokom perioda trajanja ugovora (pet godina počev od datuma stupanja na snagu ugovora, a poslije toga ostajući na snazi uzastopno na periode od jedne godine, sve dok se u pismenoj formi ne raskine od strane jedne od ugovornih strana pismenim obavještenjem drugoj strani najmanje 90 dana prije kraja početnog ili tekućeg roka) i jednu godinu nakon njegovog isteka ili raskida djelovati kao posrednik ili zastupati ili djelovati kao nalogodavac druge službe za prenos novca ili se angažirati direktno ili indirektno u bilo kojoj drugoj službi za prenos novca, osim kao zastupnik privrednog subjekta Western Union. Istom odredbom se određuje da se zastupnik slaže da njegovi zaposlenici, filijale, podružnice, službenici i direktori neće tokom trajanja ugovora i godinu dana nakon njegovog isteka ili raskida, djelovati kao posrednik ili zastupati uslugu prenosa novca, osim kao zastupnik za privredni subjekt Western Union;

- Da je sastavni dio naprijed navedenog ugovora Prilog 1. Dopuni 1. sadržavao tačku C. pod nazivom „Odredba o isključivosti“ koja se odnosila na pretpostavljene odredbe ugovora sa podzastupnicima i prema kojoj se podzastupnik slaže da neće za vrijeme trajanja ugovora i jednu godinu po njegovom raskidu ili isteku, djelovati kao posrednik, zastupati ili djelovati kao nalogodavac, drugu uslugu prenosa novca ili bilo koji posao ili uslugu koja bi mogla uključivati podzastupnika u aktivnostima koje nisu u skladu sa njegovima obavezama prema Western Unionu i zastupniku ili bi mogle da uzrokuju javnu pometnju;
- Da je prvi zaključeni međunarodni ugovor o zastupanju, između privrednih subjekata Turkish Ziraat Bank Bosnia i Western Union, koji je stupio na snagu dana 27.12.1999. godine, sadržavao odredbu o ekskluzivitetu kojom se zastupnik obavezao da neće tokom perioda trajanja ugovora (dvije godine počev od datuma stupanja na snagu ugovora, a poslije toga ostajući na snazi uzastopno na periode od jedne godine sve dok se u pismenoj formi ne raskine od strane jedne od ugovornih strana, najmanje 180 dana prije kraja početnog trajanja ili kraja perioda produženja) i jednu godinu nakon njegovog raskida djelovati kao agent za drugu uslugu prenosa novca, osim kao zastupnik za privredni subjekt Western Union;
- Da je drugi zaključeni međunarodni ugovor o zastupanju, između privrednih subjekata Turkish Ziraat Bank Bosnia i Western Union, koji je stupio na snagu dana 21.12.2005. godine, sadržavao odredbu o ekskluzivitetu kojom se zastupnik, privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia obavezao da neće tokom perioda trajanja ugovora (pet godina počev od datuma stupanja na snagu ugovora, a poslije toga ostajući na snazi uzastopno na periode od jedne godine sve dok se u pismenoj formi ne raskine od strane jedne od ugovornih strana, najmanje tri mjeseca prije kraja početnog trajanja ili kraja perioda produženja) djelovati kao agent, predstavljati se ili djelovati kao glavni zastupnik za drugu uslugu prenosa novca, niti će direktno ili indirektno vršiti uslugu prenosa novca, osim kao zastupnik za privredni subjekt Western Union, te je isti saglasan da tokom istog perioda njegovi zaposlenici, povezana društva, podružnice, uredi i direktori neće djelovati kao agenti ili se predstavljati ili djelovati kao glavni zastupnici za drugu uslugu prenosa novca, niti će direktno ili indirektno vršiti uslugu prenosa novca, osim kao zastupnici za privredni subjekt Western Union;
- Da je sastavni dio naprijed navedenog ugovora Prilog 1. Dodatka 1. sadržavao tačku C. pod nazivom „Ekskluzivitet“ koja se odnosila na pretpostavljene odredbe ugovora sa podzastupnicima i prema kojoj se podzastupnik slaže da neće za vrijeme trajanja ugovora i jednu godinu po njegovom raskidu ili isteku, djelovati kao agent, predstavljati ili biti principal u drugim uslugama prenosa novca ili nekom drugom poslovanju ili usluzi koja bi uključila podzastupnika u aktivnosti koje su nespojive sa njegovim obavezama prema Western Unionu i zastupniku, ili bi mogle dovesti do zabune kod javnosti;

- Da je prvi zaključen međunarodni ugovor o zastupanju, između privrednih subjekta Tenfore Ltd. i Western Uniona, koji je stupio na snagu dana 13.03.2001. godine, sadržavao odredbu o ekskluzivitetu kojom se zastupnik obavezao da neće tokom trajanja ugovora (dvije godine, ostajući na snazi narednu godinu dok se u pismenoj formi ne raskine od strane jedne od ugovornih strana putem pisane obavijesti najmanje 180 dana prije okončanja Ugovora) i jednu godinu nakon njegovog završetka postupati kao agent ili predstavljati, odnosno raditi kao druga služba transfera novca niti se direktno ili indirektno angažovati u pružanju bilo kakvih usluga transfera novca, osim kao predstavnik privrednog subjekta Western Union. Navedeni ugovor se u vrijeme njegovog stupanja na snagu odnosio na teritorij Republike Srpske, dok su Izmjena i dopunama na Ugovor o zastupanju, koje su stupile na snagu dana 05.11.2001. godine, ugovorne strane proširile geografsko područje na kojem zastupnik može ponuditi svoje usluge, na teritorij cijele Bosne i Hercegovine;
- Da je sastavni dio naprijed navedenog ugovora Prilog 1. Dodatka 1. sadržavao tačku C. pod nazivom „Ekskluzivitet“ koja se odnosila na pretpostavljene odredbe ugovora sa podzastupnicima (zamjenicima zastupnika) prema kojoj se podzastupnik slaže da neće za vrijeme trajanja ugovora i šest mjeseci po njegovom okončanju, postupati kao zastupnik, predstavljati, raditi kao glavna služba, druga služba za transfer novca ili bilo koja druga služba koja bi podzastupnika uključila u aktivnosti inkonzistentne sa njegovim obavezama prema Western Unionu i zastupniku prema ugovoru ili bi dovela do zbuđenosti javnosti.

4.1. Dominantan položaj

Član 9. stav (1) Zakona pretpostavlja da privredni subjekt ima dominantan položaj na relevantnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udio tog privrednog subjekta na tržištu, udjele koje na tom tržištu imaju njegovi konkurenti, kao i pravne i druge zapreke za ulazak drugih privrednih subjekata na tržište.

Član 9. stav (2) Zakona pretpostavlja da privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu ima udio veći od 40%.

Član 9. stav (4) Zakona pretpostavlja da više privrednih subjekata ima dominantan položaj na tržištu roba i/ili usluga ako na relevantnom tržištu četiri ili pet privrednih subjekata imaju zajedno tržišni udio veći od 80%.

Konkurencijsko vijeće je tokom provođenja predmetnog postupka utvrdilo da je privredni subjekt Western Union globalni operater na teritoriji Bosne i Hercegovine za pružanje usluga internacionalnog transfera novca između fizičkih osoba bez otvaranja bankarskog računa u Bosni i Hercegovini, putem kojeg 27 (dvadesetsedam) banaka i 3 (tri) poštanska privredna subjekta koji posluju na teritoriji Bosne i Hercegovine pružaju navedene usluge.

Također, analizom odgovora zaprimljenih od strane 24 (dvadesetčetiri) banke koje posluju na teritoriji Bosne i Hercegovine, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da 23 (dvadesetri) banke vrše uslugu internacionalnog transfera slanja i primanja novca bez otvaranja bankarskog računa putem Western Union-a, na osnovu ugovora o podzastupništvu zaključenih sa zastupnicima privrednog subjekta Western Union za teritorij Bosne i Hercegovine, te da niti

jedna od banaka nije u toku svog dosadašnjeg poslovanja pružala, odnosno ne pruža uslugu internacionalnog transfera novca između fizičkih osoba bez otvaranja bankarskog računa za neki drugi privredni subjekt u Bosni i Hercegovini.

U predmetnom postupku, neosporno je utvrđeno postojanje dominantnog položaja privrednog subjekta Western Union preko mreže zastupnika istog za Bosnu i Hercegovinu na relevantnom tržištu, i to preko privrednih subjekata: UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia, Raiffeisen Bank BiH i Tenfore Banja Luka, povezanog društva privrednog subjekta Tenfore Ltd., obzirom da isti privredni subjekti na relevantnom tržištu direktno, te preko mreže podzastupnika primjenjuju jedinstvenu poslovnu politiku utvrđenu od strane privrednog subjekta Western Union.

Uzimajući u obzir postojanje tipskih zastupničkih ugovora, zaključenih između privrednog subjekta Western Union kao principala i privrednih subjekata: UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia, Raiffeisen Bank BiH i Tenfore Ltd. kao zastupnika, sa gotovo identičnim sadržajima, odnosno, imajući u vidu zastupanje i vršenje predmetne usluge na relevantnom tržištu pod jedinstvenim imenom zajedničkog principala, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da zastupnici na relevantnom tržištu pod jednakim uslovima pružaju identičnu, predmetnu uslugu kao i činjenicu da zastupnici privrednog subjekta Western Union na teritoriji Bosne i Hercegovine koji u svakodnevnom poslovanju djeluju kao nezavisni privredni subjekti, prilikom pružanja predmetne usluge krajnjim korisnicima djeluju kao jedan privredni subjekt na relevantnom tržištu.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su privredni subjekti: UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia, Raiffeisen Bank BiH i Tenfore Ltd. jedini zastupnici privrednog subjekta Western Union, na relevantnom tržištu, te da isti imaju dominantan položaj, obzirom da je njihov zajednički tržišni udio na relevantnom tržištu 100 %, jer u predmetnom slučaju utvrđena je nesporna poveznica između zastupnika privrednog subjekta Western Union, inače nezavisnih privrednih subjekata.

5. Povreda Zakona o konkurenciji

5.1. Utvrđeno činjenično stanje i povreda Zakona o konkurenciji od strane privrednog subjekta UniCredit Bank d.d.

Privredni subjekt UniCredit Bank i privredni subjekt Western Union zaključili su Ugovor o međunarodnom zastupanju koji je stupio na snagu dana 26.07.2005. godine, pri čemu je privredni subjekt UniCreditBank u navedenom Ugovoru označen kao Zastupnik.

Navedenim Ugovorom predviđa se da će Zastupnik krajnjim korisnicima pružati uslugu transfera novca, odnosno omogućiti transakciju prijema i slanja novca i komercijalne transakcije pod oznakom WESTERN UNION-a.

Tačkom 4.1. Ugovora određeno je da je inicijalni period važenja Ugovora 5 (pet) godina, počevši od datuma stupanja na snagu istog, te da će nakon toga važiti u sukcesivnim periodima od po godinu dana, ukoliko ne bude raskinut putem pisane obavijesti od strane privrednog subjekta Western Union ili privrednog subjekta UniCredit Bank.

Tačkom 4.3. pod (iv) Ugovora određeno je da privredni subjekt Western Union može odmah raskinuti Ugovor ili suspendovati uslugu transfera novca ukoliko Zastupnik prekrši odredbe ekskluzivnosti iz tačke 7. Ugovora.

Tačkom 7. navedenog ugovora, privredni subjekt UniCreditBank se obavezao da neće tokom perioda važenja Ugovora i jednu godinu nakon raskida nastupati kao agent ili zastupnik druge vrste usluga komercijalnih transfera novca, niti će se direktno ili indirektno uključivati u daljnje pružanje Western Union usluga transfera novca. Pri tome, određeno je da je privredni

subjekt UniCredit Bank saglasan da njegovi uposlenici, filijale, podružnice, službenici i direktori neće, tokom perioda važenja Ugovora i jednu godinu nakon isteka ili raskida nastupati kao agenti ili zastupnici druge vrste komercijalnih transfera novca, niti će se direktno ili indirektno uključivati u pružanje bilo kakvih transfera novca, osim u svojstvu zastupnika privrednog subjekta Western Union.

Istom odredbom Ugovora, privredni subjekt UniCredit Bank se složio da je navedeno ograničenje od interesa za javnost i da štiti širu javnost od zabune pri uvođenju drugih konkurentskih usluga, te da je nadoknada koja pripada zastupniku adekvatna kompenzacija za ovo ograničenje.

Član 4. stav (2) i (3) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) utvrđuje da je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja na relevantnom tržištu kroz djelovanje privrednog subjekta koje ima za cilj i posljedicu isključivanje konkurenata s tržišta ili «zatvaranje» tržišta potencijalnim konkurentima odnosno ograničavanje ili narušavanje efikasne tržišne konkurencije.

Član 10. stav (2) tačka b) Zakona utvrđuje da se zloupotreba dominantnog položaja posebno odnosi na ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da tačka 7. Ugovora zaključenog između privrednih subjekata UniCredit Bank i Western Union nije u skladu s članom 10. stav (2) tačka b) Zakona, budući da se istom konkurentima ograničava ulazak na relevantno tržište i dovodi do zatvaranja istog, odnosno da se isključuje mogućnost i pravo slobodnog izbora krajnjeg korisnika da koristi usluge potencijalnih konkurenata koji nude iste ili potencijalno povoljnije uslove, što za posljedicu ima sprečavanje razvoja tržišta na štetu krajnjih korisnika.

Dodatkom 1. Ugovora o međunarodnom zastupništvu, koji je označen naslovom „Podzastupnici“, određeno je da Zastupnik može angažovati podzastupnike za pružanje usluge transfera novca, prilikom čega je za angažovanje novih podzastupnika i otvaranje novih lokacija podzastupnika, zastupnik obavezan pribaviti prethodnu pisanu saglasnost privrednog subjekta Western Union.

Istim se određuje se da će Zastupnik zaključiti pisani ugovor sa svakim podzastupnikom koji mora sadržavati odredbe suštinski jednake odredbama utvrđenim u Prilogu 1., prilikom čega će svi takvi ugovori podlijegati prethodnom odobrenju i pregledu privrednog subjekta Western Union.

Tačka C. Priloga 1. uz Dodatak 1. Ugovora o međunarodnom zastupništvu, koja predstavlja odredbu pretpostavljenih ugovora o podzastupanju, određuje da se podzastupnik obavezuje da neće za vrijeme trajanja ugovora i u periodu od jedne godine nakon njegovog isteka ili raskida, nastupati kao zastupnik ili podzastupnik, niti zastupati ili voditi neku drugu uslugu transfera novca, kao niti bilo kakav drugi posao ili uslugu, koji bi uključivali podzastupnika u aktivnosti protivne njegovim obavezama prema privrednom subjektu Western Union i Zastupniku po ugovoru ili koji bi mogli da izazovu zabunu kod javnosti.

Istom se određuje se da se podzastupnik slaže da je navedeno ograničenje razumno i neophodno radi zaštite ugleda Usluga transfera novca i privrednog subjekta Western Union, te da naknada koju prima po ugovoru predviđa period ograničenja nakon raskida Ugovora.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da tačka C. Priloga 1. uz Dodatak 1. Ugovora o međunarodnom zastupništvu nije u skladu s članom 10. stav (2) tačka b) Zakona, jer se istom ograničava konkurencija na tržištu budući da određuje da su podzastupnici privrednog subjekta Western Union za vrijeme trajanja podzastupničkih ugovora ograničeni u mogućnosti pružanja drugih usluga transfera novca koje bi mogle biti konkurentne uslugama

privrednog subjekta Western Union, odnosno da se istom ograničava tržište u smislu limitiranih mogućnosti krajnjeg korisnika prilikom izbora najpovoljnije usluge.

Obzirom da su se sporne restriktivne odredbe u Ugovoru o međunarodnom zastupanju odnosile na period važenja istog, kao i na period od jedne godine nakon raskida Ugovora, uzimajući u obzir ugovaranje automatskog obnavljanja ugovora nakon isteka inicijalnog perioda važenja ugovora, utvrđeno je dugoročno ugovaranje restriktivnih odredbi.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da podzastupnički ugovor, koji je privredni subjekt UniCredit Bank (odnosno njegov prednik privredni subjekt Zagrebačka banka BH d.d.) dana 10.04.2003. godine zaključio sa podzastupnikom, privrednim subjektom (..), ne sadrži sporne, restriktivne odredbe.

Dana 08.03.2012. godine, privredni subjekti UniCredit Bank i Western Union su zaključili Prvi amandman na ugovor o zastupanju koji je stupio na snagu dana 29.03.2012. godine i kojim su se ugovorne strane složile da izvrše izmjene i dopune Ugovora o zastupanju.

Navedenim Amandmanom je, između ostalog, određeno da:

- se briše naprijed navedena tačka 4.3. (iv) Ugovora;
- se briše naprijed navedeni tekst tačke 7. Ugovora te zamjenjuje novim, kojim se između ostalog, utvrđuje da ukoliko Zastupnik ili njegov podzastupnik želi da nastupa kao agent ili zastupnik, odnosno da na drugi način nudi ostale vrste komercijalnih transfera novca, ili da se direktno ili indirektno uključi u pružanje nekih usluga transfera novca, pored svoje usluge Zastupnika privrednog subjekta Western Union, Zastupnik ili njegov podzastupnik se obavezuju da prije nego se zaključi takav ugovor, dostave Western Unionu pisanu obavijest sa nepovjerljivim podacima o zaključenom ugovoru, odnosno uslugama koje će Zastupnik ili njegov podzastupnik nuditi;
- se briše naprijed navedena tačka C. Priloga 1. uz Dodatak 1. Ugovora koja se zamjenjuje odredbom prema kojoj u slučaju da podzastupnik želi da nastupa kao agent ili zastupnik, odnosno da na neki drugi način nudi ostale vrste usluga komercijalnih transfera novca, ili da se direktno ili indirektno uključi u pružanje nekih usluga transfera novca, pored svoje uloge podzastupnika Western Uniona, podzastupnik se obavezuje da prije nego zaključi ugovor za ostale usluge plaćanja, obavijesti Zastupnika o takvoj odluci.

Analizom Prvog amandmana na Ugovor o zastupanju od dana 29.03.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su odredbe ugovora o zastupanju kojima su učinjene utvrđene povrede naprijed navedenih odredbi Zakona uklonjene, odnosno zamijenjene novim koje ne sadrže zabranjena ograničenja.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt UniCredit Bank zloupotrijebio dominantan položaj na relevantnom tržištu ograničavanjem relevantnog tržišta na štetu potrošača, u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, dugoročnim ugovaranjem restriktivnih odredbi u ugovoru zaključenim sa privrednim subjektom Western Union.

Utvrđeni period naprijed navedene povrede Zakona, odnosno zloupotrebe dominantnog položaja na relevantnom tržištu, odnosi se na period od dana stupanja na snagu Ugovora o međunarodnom zastupanju tj. od dana 26.07.2005. godine pa do dana 28.03.2012., obzirom da je dana 29.03.2012. godine stupio na snagu Prvi amandman na Ugovor o zastupanju, kojim

su mijenjane i brisane sporne restriktivne odredbe ugovora zaključenog između privrednog subjekta UniCredit Bank i privrednog subjekta Western Union.

U smislu povrede člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1., 2. i 7. dispozitiva ovog Rješenja.

5.2. Utvrđeno činjenično stanje i povreda Zakona o konkurenciji od strane privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH

Privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH i privredni subjekt Western Union su zaključili Ugovor međunarodnom zastupanju koji je stupio na snagu dana 10.02.2010. godine.

Navedenim ugovorom predviđa se da je privredni subjekt Western Union saglasan da će privredni subjekt Raiffeisen Bank pružati usluge transfera novca brenda Western Union u Bosni i Hercegovini, pod uslovima navedenim u Ugovoru.

Tačkom 4.1. (i) i (iii) Ugovora određeno je da je inicijalni period važenja Ugovora 5 (pet) godina, počevši od datuma stupanja na snagu istog, te da će nakon toga važiti u sukcesivnim periodima od po godinu dana, ukoliko ne bude raskinut putem pisane obavijesti od strane privrednog subjekta Western Union ili privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH.

Tačkom 4.3. pod (iv) Ugovora određeno je da privredni subjekt Western Union, pored bilo kojeg navedenog prava na raskid Ugovora, ima dodatno pravo da raskine ugovor ili obustavi uslugu transfera novca, u cjelosti ili djelomično, ukoliko privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH prekrši odredbe o isključivosti (ekskluzivnosti) iz tačke 7. Ugovora.

Tačkom 7.1. navedenog Ugovora, privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH se obavezao da neće tokom perioda važenja Ugovora i 6 (šest) mjeseci nakon njegovog isteka, nastupati kao agent ili posrednik niti će na bilo koji način biti angažiran u pružanju bilo koje druge usluge transfera novca. Pri tome, određeno je da će privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH osigurati da njegova pridružena lica i njegovi službenici i direktori za vrijeme istog vremenskog perioda ne djeluju kao agenti ili principalni, te da na ni na koji način ne budu angažirani u pružanju bilo koje druge usluge transfera novca, ali da privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH i njegova pridružena lica mogu nuditi ostale usluge transfera novca u saradnji sa pridruženim licima privrednog subjekta Western Union.

Tačkom 7.2. Ugovora određuje se da je privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH saglasan da su ograničenja navedena u tački 7. Ugovora od javnog interesa te da štite javnost od zabune i poduzimanja drugih konkurentskih usluga, kao i da naknada koja pripada privrednom subjektu Raiffeisen Bank BiH na odgovarajući način kompenzira ta ograničenja.

Član 4. stav (2) i (3) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) utvrđuje da je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja na relevantnom tržištu kroz djelovanje privrednog subjekta koje ima za cilj i posljedicu isključivanje konkurenata s tržišta ili «zatvaranje» tržišta potencijalnim konkurentima odnosno ograničavanje ili narušavanje efikasne tržišne konkurencije.

Član 10. stav (2) tačka b) Zakona utvrđuje da se zloupotreba dominantnog položaja posebno odnosi na ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da tačka 7.1. Ugovora zaključenog između privrednih subjekata Raiffeisen Bank BiH i Western Union nije u skladu s članom 10. stav (2) tačka b) Zakona, budući da se istom konkurentima ograničava ulazak na relevantno tržište i dovodi do zatvaranja istog, odnosno isključuje se mogućnost i pravo slobodnog izbora krajnjeg korisnika

da koristi usluge potencijalnih konkurenata koji nude iste ili potencijalno povoljnije uslove, što za posljedicu ima sprečavanje razvoja tržišta na štetu krajnjih korisnika.

U Prilogu D. Ugovora o međunarodnom zastupništvu, koji je označen naslovom „Podzastupnici“, određeno je da privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH može angažovati podzastupnike za pružanje usluge transfera novca, prilikom čega je za angažovanje novih podzastupnika i otvaranje novih lokacija podzastupnika, zastupnik obavezan pribaviti prethodnu pisanu saglasnost privrednog subjekta Western Union.

Istim se određuje se da će privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH zaključiti pisani Ugovor sa svakim podzastupnikom koji mora sadržavati odredbe u značajnoj mjeri slične odredbama navedenim u Dodatku 1. datog priloga, prilikom čega će svi takvi ugovori podlijegati prethodnom odobrenju i pregledu privrednog subjekta Western Union.

Tačka C. Dodatka 1. na Prilog D. Ugovora o međunarodnom zastupništvu, koja predstavlja odredbu pretpostavljenih ugovora o podzastupanju, određuje da se podzastupnik obavezuje da neće za vrijeme trajanja ugovora i u periodu od jedne godine nakon njegovog isteka, nastupati kao zastupnik ili zastupati ili raditi kao principal za druge usluge transfera novca ili bilo koje druge poslove ili usluge koje bi bile konkurentne uslugama transfera novca privrednog subjekta Western Union ili bi mogle zbuniti javnost. Određuje se da se podzastupnik slaže da je navedena zabrana razumna i potrebna radi zaštite ugleda usluga transfera novca i privrednog subjekta Western Uniona, te da naknada koju prima po ugovoru predviđa period zabrane i nakon raskida Ugovora.

Konkurencijsko vijeće je također utvrdilo da tačka C. Dodatka 1. na Prilog D. Ugovora o međunarodnom zastupništvu nije u skladu sa članom 10. stav (2) tačka b) Zakona, jer se istom ograničava konkurencija na tržištu budući da određuje da su podzastupnici privrednog subjekta Western Union za vrijeme trajanja podzastupničkih ugovora ograničeni u mogućnosti pružanja drugih usluga transfera novca koje bi mogle biti konkurentne uslugama privrednog subjekta Western Union, odnosno da se istom ograničava tržište u smislu limitiranih mogućnosti krajnjeg korisnika prilikom izbora najpovoljnije usluge.

Obzirom da su se restriktivne odredbe u Ugovoru o međunarodnom zastupanju odnosile na period važenja istog, kao i na period od jedne godine nakon raskida Ugovora, uzimajući u obzir ugovaranje automatskog obnavljanja ugovora nakon isteka inicijalnog perioda važenja ugovora utvrđeno je dugoročno ugovaranje restriktivnih odredbi.

U trenutku pokretanja predmetnog postupka, Konkurencijsko vijeće je imalo saznanje o postojanju 4 (četiri) podzastupnička ugovora privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH, zaključena sa privrednim subjektima: *Union Banka d.d. Sarajevo*, *Nova Banka a.d. Bijeljina*, *JP BH Pošte i Srpske Pošte*, te je uvidom u iste utvrđeno je da navedeni ugovori sadrže odredbu, označenu kao tačka C. pod nazivom „Ekskluzivnost“, kojom se određuje da se podzastupnik slaže da neće tokom važenja podzastupničkog ugovora i u periodu od šest mjeseci nakon njegovog isteka, postupati kao zastupnik ili zastupati ili raditi kao principal za neku drugu kompaniju koja bi podzastupnika angažovala u aktivnostima koje nisu u dosljednosti sa obavezama prema Western Unionu i zastupniku prema podzastupničkom ugovoru ili bi se tim uzrokovala mogućnost konfuzije u javnosti, te da se podzastupnik slaže da je ograničenje objektivno i neophodno za zaštitu reputacije predmetnih usluga i Western Uniona, a da naknada koja se prima prema ugovoru predviđa period ograničenja nakon okončanja ugovora.

U podzastupničkom ugovoru zaključenom između privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH i privrednog subjekta JP BH Pošte, u sklopu naprijed navedene odredbe određeno je da je Western Union saglasan da podzastupnik nastavi da pruža postojeće usluge transfera novca koje uključuju poštanske finansijske usluge, Eurogiro, SWIFT i usluge transfera sa debitnih i

kreditnih kartica, sa izmjenama i širenjem tih usluga, kao i sve usluge predviđene „bosansko-hercegovačkim propisima“.

Dopisom broj: 04-26-2-03-15-I/12 od dana 05.06.2012. godine, privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH dostavio je inovirane podzastupničke ugovore, zaključene sa navedenim podzastupnicima u periodu 09. i 10.05.2012. godine, u kojima su izostavljene, odnosno brisane sporne odredbe o ekskluzivitetu.

Dana 13.03.2012. godine, privredni subjekti Raiffeisen Bank BiH i Western Union su zaključili Prve izmjene i dopune ugovora o zastupništvu (U daljem tekstu: Prve izmjene), kojima su se ugovorne strane složile da izvrše izmjene i dopune Ugovora o međunarodnom zastupanju od 10.02.2010. godine.

Navedenim Prvim izmjenama je, između ostalog, određeno da:

- se briše naprijed navedena tačka 4.3. pod (iv) Ugovora;
- se briše naprijed navedeni tekst tačke 7. Ugovora te zamjenjuje novim, kojim se između ostalog, utvrđuje da ukoliko Zastupnik ili njegov podzastupnik želi biti agent, zastupati, poslovati u svojstvu principala ili na drugi način vršiti usluge transfera novca ili se angažirati na polju bilo kojih usluga transfera novca osim onih koje pruža privredni subjekt Western Union, Zastupnik se obavezuje da će prije sklapanja ugovora o drugim platnim uslugama, a od strane zastupnika ili njegovog podzastupnika dostaviti privrednom subjektu Western Union pismenu obavijest o detaljima drugih platnih usluga koje nisu povjerljive prirode, a koje zastupnik ili njegov podzastupnik namjeravaju vršiti;
- se briše naprijed navedena tačka C. Dodatka 1. na Prilog D. Ugovora koja se zamjenjuje odredbom prema kojoj u slučaju da podzastupnik želi da nastupa kao agent, zastupnik, principal ili u nekom drugom svojstvu u svrhe vršenja drugih usluga transfera novca ili ukoliko se želi angažovati na polju drugih usluga transfera novca osim onih koje vrši u svojstvu podzastupnika Western Uniona, isti se obavezuje da će prije sklapanja ugovora o drugim platnim uslugama obavijestiti Zastupnika o takvoj odluci u svrhe osiguranja kvalitete, sigurnosti i integriteta usluga transfera novca.

Analizom Prvih izmjena na Ugovor o zastupanju, koje su stupile na snagu dana 13.03.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su odredbe ugovora o zastupanju kojima su učinjene povrede naprijed navedenih odredbi Zakona uklonjene, odnosno zamijenjene novim koje ne sadrže zabranjena ograničenja.

Slijedom naprijed navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH zloupotrijebio dominantan položaj na relevantnom tržištu ograničavanjem relevantnog tržišta na štetu potrošača, u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, dugoročnim ugovaranjem restriktivnih odredbi u ugovoru zaključenim sa privrednim subjektom Western Union.

Utvrđeni period naprijed navedene povrede Zakona, odnosno zloupotrebe dominantnog položaja na relevantnom tržištu, odnosi se na period od dana stupanja na snagu Ugovora o međunarodnom zastupanju tj. od dana 10.02.2010. godine pa do dana 12.03.2012., obzirom da su dana 13.03.2012. godine stupile na snagu Prve izmjene na Ugovor o zastupanju, kojim su mijenjane i brisane sporne restriktivne odredbe ugovora zaključenog između privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH i privrednog subjekta Western Union.

U smislu povrede člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1., 3. i 8. dispozitiva ovog Rješenja.

5.3. Utvrđeno činjenično stanje i povreda Zakona o konkurenciji od strane privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia

Privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia i privredni subjekt Western Union su zaključili Ugovor međunarodnom zastupanju koji je stupio na snagu dana 26.01.2011. godine.

Navedenim ugovorom predviđa se da će privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia nuditi uslugu transfera novca u zemlji, pri čemu je sa istim saglasan privredni subjekt Western Union.

Tačkom 4.1. pod (i) i (iii) Ugovora određeno je da je inicijalni period važenja Ugovora 5 (pet) godina, počevši od datuma stupanja na snagu istog, te da će nakon toga važiti u sukcesivnim periodima od po godinu dana, ukoliko ne bude raskinut putem pisane obavijesti jedne od ugovornih strana.

Tačkom 4.3. pod (iv) Ugovora određeno je da privredni subjekt Western Union ima pravo raskinuti Ugovor ili suspendovati uslugu transfera novca ukoliko privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia krši odredbe ekskluzivnosti iz tačke 7. Ugovora.

Tačkom 7. Ugovora, koji nosi naziv: „Zabrana vršenja konkurentskih usluga; Zastupanje nije ekskluzivno“, privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia je se obavezao da neće tokom perioda važenja Ugovora i jednu godinu nakon prestanka nastupati kao predstavnik ili glavni zastupnik, niti će na drugi način vršiti uslugu prenosa novca za drugoga. Pri tome, tokom istog perioda, određeno je da će privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia osigurati da povezana preduzeća, kao i njihovi službenici i direktori ne djeluju kao predstavnik ili glavni zastupnik, niti na drugi način vrše usluge prenosa novca za drugoga, međutim da banka i njena povezana preduzeća mogu nuditi druge vrste prenosa novca u saradnji sa povezanim preduzećima privrednog subjekta Western Union.

Istom tačkom Ugovora, privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia se složio da je navedeno ograničenje u javnom interesu, čime se štiti javnost od zabune i provođenja konkurentskih usluga, a da je nadoknada koja pripada privrednom subjektu Turkish Ziraat Bank Bosnia adekvatna kompenzacija za ovo ograničenje.

Član 4. stav (2) i (3) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) utvrđuje da je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja na relevantnom tržištu kroz djelovanje privrednog subjekta koje ima za cilj i posljedicu isključivanje konkurenata s tržišta ili «zatvaranje» tržišta potencijalnim konkurentima odnosno ograničavanje ili narušavanje efikasne tržišne konkurencije.

Član 10. stav (2) tačka b) Zakona utvrđuje da se zloupotreba dominantnog položaja posebno odnosi na ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da tačka 7. Ugovora o međunarodnom zastupanju, zaključenog između privrednih subjekata Turkish Ziraat Bank Bosnia i Western Union nije u skladu s članom 10. stav (2) tačka b) Zakona, budući da se istom konkurentima ograničava ulazak na relevantno tržište i dovodi do zatvaranja istog, te se isključuje mogućnost i pravo slobodnog izbora krajnjeg korisnika da koristi usluge potencijalnih konkurenata koji nude iste ili potencijalno povoljnije uslove, što za posledicu ima sprečavanje razvoja tržišta na štetu krajnjih korisnika.

U Prilogu D. Ugovora o međunarodnom zastupanju, koji je označen naslovom „Predstavnic“i, određeno je da privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia može imenovati predstavnike za pružanje usluge prenosa novca u zemlji, prilikom čega je za angažovanje

novih podzastupnika i otvaranje novih lokacija podzastupnika, zastupnik obavezan pribaviti prethodnu pisanu saglasnost privrednog subjekta Western Union.

Istom se određuje se da će privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia zaključiti pisani ugovor sa svakim predstavnikom, a isti mora sadržavati odredbe sadržajno jednake odredbama utvrđenim u Dodatku 1. Priloga D., prilikom čega će svi takvi ugovori podlijegati prethodnom odobrenju i pregledu privrednog subjekta Western Union.

Tačka C. Dodatka 1. uz Prilog D. Ugovora o međunarodnom zastupništvu, označena nazivom: „Ekskluzivitet“ predstavlja odredbu pretpostavljenih ugovora o podzastupanju koju isti moraju sadržavati i koja određuje da se predstavnik obavezuje da neće za vrijeme trajanja ugovora i u periodu od najmanje jedne godine po prestanku istog, nastupati kao agent, predstavljati ili biti principal u drugim uslugama prenosa novca, ili nekom drugom poslovanju ili usluzi kojom bi se stvarala konkurencija s ovom uslugom prenosa novca ili bi mogla uzrokovati zabunu kod javnosti.

Određuje se da je predstavnik saglasan da je navedeno ograničenje primjereno i neophodno radi zaštite ugleda usluge transfera novca i privrednog subjekta Western Uniona, te da naknada predstavnika koju prima po ugovoru predviđa period ograničenja nakon prestanka Ugovora.

Konkurencijsko vijeće je također utvrdilo da tačka C. Dodatka 1. uz Prilog D. Ugovora o međunarodnom zastupništvu nije u skladu s članom 10. stav (2) tačka b) Zakona, jer se istom ograničava konkurencija na tržištu budući da određuje da su podzastupnici privrednog subjekta Western Union za vrijeme trajanja podzastupničkih ugovora ograničeni u mogućnosti pružanja drugih usluga transfera novca koje bi mogle biti konkurentne uslugama privrednog subjekta Western Union, odnosno da se istom ograničava tržište u smislu limitiranih mogućnosti krajnjeg korisnika prilikom izbora najpovoljnije usluge.

Obzirom da su se sporne restriktivne odredbe u Ugovoru o međunarodnom zastupanju odnosile na period važenja istog, kao i na period od jedne godine nakon raskida Ugovora, a uzimajući u obzir ugovaranje automatskog obnavljanja ugovora nakon isteka inicijalnog perioda važenja ugovora, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo dugoročno ugovaranje restriktivnih odredbi.

Dana 13.03.2012. godine, privredni subjekti Turkish Ziraat Bank Bosnia i Western Union su zaključili Prvi dodatak ugovora o zastupanju (U daljem tekstu: Prvi dodatak) kojim su se ugovorne strane složile da izvrše izmjene i dopune Ugovora o zastupanju.

Navedenim Prvim dodatkom je, između ostalog, određeno da:

- se briše naprijed navedena tačka 4.3. (iv) Ugovora;
- se briše naprijed navedeni tekst tačke 7. Ugovora, čiji se naziv mijenja u: „Konkurentske usluge“, i zamjenjuje novim, kojim se između ostalog, utvrđuje da ukoliko Zastupnik (banka) ili njegov podzastupnik želi da nastupa kao agent, da zastupa, djeluje kao glavni zastupnik ili na drugi način nudi usluge prenosa novca za drugoga ili direktno ili indirektno obavlja bilo koju uslugu prenosa novca pored zastupništva za privredni subjekt Western Union, Zastupnik se obavezuje da prije nego zaključi takav ugovor, dostavi Western Unionu pisanu obavijest sa nepovjerljivim podacima o zaključenom ugovoru, odnosno uslugama koje će Zastupnik ili njegov podzastupnik nuditi;
- se briše naprijed navedena tačka C. Dodatka 1. uz Prilog D. Ugovora koja se zamjenjuje novom odredbom pod nazivom: „Konkurentske usluge“ i kojom se

određuje da će podzastupnik uložiti najveće napore kako bi razvijao, promovisao i uvećao uslugu prenosa novca, te promovisao i unaprijedio reputaciju povezanu sa ovim i zaštitnim nazivima, zaštitnim znacima i uslužnim znacima Western Uniona. Određuje se da u slučaju da podzastupnik želi da nastupa kao agent, da zastupa, djeluje kao glavni zastupnik ili na drugi način nudi uslugu prenosa novca za drugoga ili direktno ili indirektno obavlja bilo koju drugu uslugu prenosa novca pored zastupništva za WesternUnion, podzastupnik se obavezuje prije stupanja u bilo kakav ugovorni odnos koji uključuje druge usluge plaćanja, informisati zastupnika o takvoj odluci.

Analizom Prvog dodatka koji je stupio na snagu dana 13.03.2012. godine, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su odredbe ugovora o zastupanju kojima su učinjene povrede naprijed navedenih odredbi Zakona uklonjene, odnosno zamijenjene novim koje ne sadrže zabranjena ograničenja.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia nema zaključenih ugovora o podzastupništvu.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia zloupotrijebio dominantan položaj na relevantnom tržištu ograničavanjem relevantnog tržišta na štetu potrošača, u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, dugoročnim ugovaranjem restriktivnih odredbi u ugovoru zaključenim sa privrednim subjektom Western Union.

Utvrđeni period naprijed navedene povrede Zakona, odnosno zloupotrebe dominantnog položaja na relevantnom tržištu, se odnosi na period od dana stupanja na snagu Ugovora o međunarodnom zastupanju tj. od dana 26.01.2011. godine pa do dana 12.03.2012., obzirom da ja dana 13.03.2012. godine stupio na snagu Prvi dodatak ugovora o zastupanju, kojim su mijenjane i brisane sporne restriktivne odredbe ugovora zastupanju zaključenog između privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia i privrednog subjekta Western Union.

U smislu povrede člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1., 4. i 9. dispozitiva ovog Rješenja.

5.4. Utvrđeno činjenično stanje i povreda Zakona o konkurenciji od strane privrednog subjekta Tenfore d.o.o. Banja Luka

Privredni subjekt Tenfore Ltd. (čije je povezano društvo u Bosni i Hercegovini privredni subjekt Tenfore Banja Luka) i privredni subjekt Western Union su zaključili Ugovor međunarodnom zastupanju koji je stupio na snagu dana 14.08.2009. godine, pri čemu je privredni subjekt Tenfore Ltd. u navedenom Ugovoru označen kao Zastupnik.

Navedenim ugovorom predviđa se da je Zastupnik saglasan na ugovorenoj teritoriji pružati uslugu transfera, pod oznakom WESTERN UNION-a i uslovima navedenim u Ugovoru.

Tačkom 4.1. pod (i) i (iii) Ugovora određeno je da je inicijalni period važenja Ugovora 5 (pet) godina, počevši od datuma stupanja na snagu istog, te da će nakon toga važiti u sukcesivnim periodima od po godinu dana, ukoliko ne bude raskinut putem pisane obavijesti od strane jedne od ugovornih strana.

Tačkom 4.3. pod (iv) Ugovora određeno je da privredni subjekt Western Union može raskinuti Ugovor ili suspendovati uslugu transfera novca ukoliko Zastupnik prekrši klauzulu ekskluziviteta iz člana 7. Ugovora, uz obavještenje poslato 30 (trideset) kalendarskih dana ranije.

Tačkom 7. navedenog ugovora označenim naslovom: "Ne mogu postojati konkurentske usluge; zastupanje nije isključivo.", Zastupnik se obavezao da neće tokom perioda važenja Ugovora i jednu godinu nakon isteka nastupati kao posrednik ili glavni obveznik za bilo koje druge usluge transfera novca za korisnike, niti smije na bilo koji način baviti se tim uslugama. Pri tome, određuje se da se Zastupnik, za vrijeme istog perioda, stara da se njegove filijale, te njegovi i njihovi službenici i direktori ne ponašaju kao posrednik ili glavno lice za bilo koje druge usluge transfera novca za korisnike, niti se smiju baviti takvim drugim uslugama, ali da Zastupnik i njegove filijale mogu ponuditi neke druge usluge transfera novca u saradnji sa filijalama Western Union-a.

Istom tačkom ugovora utvrđeno je da se Zastupnik slaže da je navedeno ograničenje od interesa za javnost i da sprječava da dođe do zabune u javnosti i proturanja nekih drugih konkurentskih usluga, a da je nadoknada koja pripada Zastupniku adekvatna kompenzacija za ovo ograničenje.

Član 4. stav (2) i (3) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) utvrđuje da je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja na relevantnom tržištu kroz djelovanje privrednog subjekta koje ima za cilj i posljedicu isključivanje konkurenata s tržišta ili «zatvaranje» tržišta potencijalnim konkurentima odnosno ograničavanje ili narušavanje efikasne tržišne konkurencije.

Član 10. stav (2) tačka b) Zakona utvrđuje da se zloupotreba dominantnog položaja posebno odnosi na ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da tačka 7. Ugovora zaključenog između privrednih subjekata Tenfore Ltd. i Western Union nije u skladu s članom 10. stav (2) tačka b) Zakona, budući da se istom konkurentima ograničava ulazak na relevantno tržište i dovodi do zatvaranja istog, odnosno isključuje se mogućnost i pravo slobodnog izbora krajnjeg korisnika da koristi usluge potencijalnih konkurenata koji nude iste ili potencijalno povoljnije uslove, što za posljedicu ima sprječavanje razvoja tržišta na štetu krajnjih korisnika.

U prilogu D. Ugovora o međunarodnom zastupništvu, koji je označen naslovom „Podzastupnici“, određeno je da Zastupnik može angažovati podzastupnika za pružanje usluge transfera novca unutar teritorije, prilikom čega je za angažovanje novih podzastupnika i otvaranje novih lokacija podzastupnika, Zastupnik obavezan pribaviti prethodnu pisanu saglasnost privrednog subjekta Western Union.

U istom se određuje se da će Zastupnik zaključiti pisani Ugovor sa svakim podzastupnikom, a isti mora sadržavati odredbe suštinski jednake odredbama utvrđenim u Dodatku 1 Priloga D, prilikom čega će svi takvi ugovori podlijegati prethodnom odobrenju privrednog subjekta Western Union.

Tačka C. Dodatka 1. Priloga D. Ugovora o međunarodnom zastupništvu, koja predstavlja odredbu pretpostavljenih ugovora o podzastupanju, određuje da se podzastupnik obavezuje da neće za vrijeme trajanja ugovora i u periodu od jedne godine po njegovom prestanku, nastupati kao zastupnik niti zastupati ili funkcionisati kao nosilac postupka, drugi servis za transfer novca, niti se baviti nekom drugom djelatnošću ili uslugom koja bi mogla biti konkurencija usluzi transfera novca ili bi mogla da zbunjuje javnost.

Istom se određuje se da se podzastupnik slaže da je navedeno ograničenje razumno i neophodno radi zaštite ugleda usluga transfera novca i privrednog subjekta Western Union, te da naknada koju podzastupnik prima po ugovoru predviđa period ograničenja nakon prestanka Ugovora.

Konkurencijsko vijeće je također utvrdilo da tačka C. Dodatka 1. uz Prilog D. Ugovora o međunarodnom zastupništvu nije u skladu s članom 10. stav (2) tačka b) Zakona, jer se istom ograničava konkurencija na tržištu budući da određuje da su podzastupnici privrednog subjekta Western Union za vrijeme trajanja podzastupničkih ugovora ograničeni u mogućnosti pružanja drugih usluga transfera novca koje bi mogle biti konkurentne uslugama privrednog subjekta Western Union, odnosno da se istom ograničava tržište u smislu limitiranih mogućnosti krajnjeg korisnika prilikom izbora najpovoljnije usluge.

Obzirom da se sporne restriktivne odredbe u Ugovoru o međunarodnom zastupanju odnose na period važenja istog, kao i na period od jedne godine nakon raskida Ugovora, a uzimajući u obzir ugovaranje automatskog obnavljanja ugovora nakon isteka inicijalnog perioda važenja ugovora, utvrđeno je dugoročno ugovaranje restriktivnih odredbi.

Uvidom u 22 (dvadestdva) podzastupnička ugovora, zaključena između privrednog subjekta Tenfore Ltd. i podzastupnika, banaka koje posluju na teritoriji Bosne i Hercegovine, te uvidom u zaključena 22 (dvadesetdva) aneksa na navedene ugovore, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo sljedeće:

- Da je u svim osnovnim podzastupničkim ugovorima, zaključenim između privrednog subjekta Tenfore Ltd. i podzastupnika ugovorena odredba (član 3. svih ugovora) pod nazivom: "Ekskluzivnost" kojom se, između ostalog, određuje da podzastupnik neće za vrijeme trajanja podzastupničkog ugovora i u periodu od 6 (šest) mjeseci nakon njegovog raskida djelovati kao zastupnik ili podzastupnik, niti zastupati ili voditi kao principal, neku drugu javnu službu transfera novca, niti bilo kakav drugi posao ili uslugu koji bi uključivali podzastupnika u aktivnosti protivne njegovim obavezama prema Western Unionu i Zastupniku, po ugovoru ili koji bi mogli da izazovu zabunu kod javnosti, te da se podzastupnik slaže da je navedeno ograničenje razumno i neophodno radi zaštite ugleda usluge i Western Union-a, kao i da naknada koju prima po ugovoru predviđa period ograničenja poslije raskida ugovora;
- Da je zaključivanjem 22 (dvadesetdva) aneksa na navedene podzastupničke ugovore brisana naprijed navedena odredba člana 3. koja je zamijenjena novom odredbom prema kojoj nema prepreke da podzastupnik djeluje kao zastupnik, posrednik, principal ili nešto drugo sa ciljem da nudi usluge transfera novca nekog drugog preduzeća ili da se direktno ili indirektno bavi uslugom transfera novca u nekom drugom svojstvu osim kao podzastupnik za privredni subjekt Western Union.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt Tenfore Ltd. čije povezano društvo u Bosni i Hercegovini je privredni subjekt Tenfore Banja Luka, zloupotrijebio dominantan položaj na relevantnom tržištu, ograničavanjem relevantnog tržišta na štetu potrošača, u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, dugoročnim ugovaranjem restriktivnih odredbi u ugovoru zaključenim sa privrednim subjektom Western Union.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je povreda Zakona nastupila dana 14.08.2009. godine, kada je stupio na snagu Ugovor o međunarodnom zastupanju, te da u istom do današnjeg datuma nisu izmijenjene sporne restriktivne odredbe.

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1., 5., 6. i 10. dispozitiva ovog Rješenja.

6. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz predhodne godine koja

je predhodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekat, ako zloupotrijebi vladajući položaj na način propisan odredbama člana 10. ovog Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je privredni subjekt UniCredit Bank prekršio član 10. stav (2) tačka b) Zakona, ugovarajući restriktivne odredbe u ugovoru o zastupništvu koji se odnosi na teritorij Bosne i Hercegovine, zaključenom sa privrednim subjektom Western Union dana 26.07.2005. godine i time zloupotrijebio dominantan položaj na relevantom tržištu, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu u iznosu od 690.000,00 KM (šeststotinadevedeset hiljada i 00/100 konvertibilnih maraka), što predstavlja (%) ukupnog prihoda ukupno ostvarenog prihoda privrednog subjekta UniCredit Bank u 2004. godini, a koji iznosi (..) KM.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH prekršio član 10. stav (2) tačka b) Zakona, ugovarajući restriktivne odredbe u ugovoru o zastupništvu koji se odnosi na teritorij Bosne i Hercegovine, zaključenom sa privrednim subjektom Western Union dana 10.02.2010. godine i time zloupotrijebio dominantan položaj na relevantom tržištu, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu u iznosu od 1.300.000,00 KM (jedanmilliontristotinehiljada i 00/100 konvertibilnih maraka), što predstavlja (%) ukupnog prihoda ukupno ostvarenog prihoda privrednog subjekta Raiffeisen Bank BiH u 2009. godini, a koji iznosi (..) KM.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je privredni subjekt Turkish Ziraat Bank Bosnia prekršio član 10. stav (2) tačka b) Zakona, ugovarajući restriktivne odredbe u ugovoru o zastupništvu koji se odnosi na teritorij Bosne i Hercegovine, zaključenom sa privrednim subjektom Western Union dana 26.01.2011. godine i time zloupotrijebio dominantan položaj na relevantom tržištu, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu u iznosu od 200.000,00 KM (dvijestotine hiljada i 00/100 konvertibilnih maraka), što predstavlja (%) ukupnog prihoda ukupno ostvarenog prihoda privrednog subjekta Turkish Ziraat Bank Bosnia u 2010. godini, a koji iznosi (..) KM.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je privredni subjekt Tenfore Ltd. prekršio član 10. stav (2) tačka b) Zakona ugovarajući restriktivne odredbe u ugovoru o zastupništvu koji se odnosi na teritorij Bosne i Hercegovine, zaključenom sa privrednim subjektom Western Union dana 14.08.2009. godine i time zloupotrijebio dominantan položaj na relevantom tržištu, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu privrednom subjektu Tenfore Banja Luka, povezanom društvu privrednog subjekta Tenfore Ltd. u iznosu od 60.000,00KM (šezdeset hiljada i 00/100 konvertibilnih maraka), što predstavlja (%) ukupnog prihoda ukupno ostvarenog prihoda privrednog subjekta Tenfore Banja Luka u 2008. godini, a koji iznosi (..) KM.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne naprijed navedenim privrednim subjektima, uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona.

Novčana kazna koju je izreklo Konkurencijsko vijeće je mogla biti utvrđena i u većem iznosu, međutim u obzir je uzeta činjenica da su tri zastupnika, i to privredni subjekti: UniCredit Bank, Turkish Ziraat Bank Bosnia i Raiffeisen Bank BiH zaključili anekse, odnosno dodatke na osnovne ugovore o međunarodnom zastupništvu, kojim su brisane i mijenjane sporne odredbe o ekskluzivitetu, odnosno u obzir je uzeta činjenica da je privredni subjekt Tenfore Ltd. zaključio 22 (dvadesetdva) aneksa na osnovne podzastupničke ugovore zaključene sa bankama koje čine njegovu mrežu podzastupnika, kojima su također brisane i mijenjane odredbe ekskluziviteta, kao i činjenica da je privredni subjekt Raiffeisen Bank BiH zaključio 4 (četiri) inovirana ugovora o podzastupništvu, koja ne sadrže sporne odredbe.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje zbog kršenja Zakona, već da upozori na obavezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona.

U slučaju da se izrečene novčane kazne ne uplate u utvrđenom roku, iste će se naplatiti prisilnim putem, u smislu člana 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 7., 8., 9. i 10. dispozitiva ovog Rješenja.

7. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednica

Gordana Živković